

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalom- ban és Ausztriában: Egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor. Egyes szám ára 8 fillér.	Szerkeszti és kiadja: BUDAY ALADÁR Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/b.	A német birodalom államaiba egész évre 5 kor. Európa egyéb államaiba és Amerikába egész évre --- --- --- --- --- 7 kor. Egy petitsor hirdetés ára 20 fillér.

Május 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	☾	Hold		Hold- váltás
					kél	nyug.			kél	nyug.	
11 Vasárnap	Mammert pk.	János (XV.	28 <i>Kh. a. v. Jáz.</i>	Márk (XV. 42	4 12	7 8	146.56 p.	☾	d. e.	d. u.	Első negyed 14. d. u. 2 ó. 40 p.
12 Hétfőn	Pongrácz vt.	26 - XVI. 4):	29 kilencz vért.	—XVI. 8):	11	9	58	☾	8 43	11 36	
13 Kedd	Szervác pk.	Vigasztalót	30 Jakab ap.	Jézus sirba-	10	10	156.—	☾	9 54	d. e.	
14 Szerda	Bonifác vt.	küldök nek-	1 május	tétele és a	9	11	2	☾	11 4	6 11	
15 Csütörtök	Zsófia kir.	tek az Atyá-	2 N.-Athánáz	kenetvivő	8	12	4	☾	d. u.	0 43	
16 Péntek	<i>Nep. János</i>		3 Thimoteus	asszonyok.	6	14	8	☾	1 17	1 11	
17 Szombat	Paskál, <i>Vigilia</i>		4 Pelágia		5	15	10	☾	2 23	1 37	

A választójog védelme.

Ez idén fölmerült újból az a nem eléggé megróható jelenség, hogy vidékenként valósággal kétes existenciákra bízott a választók összeírása, ezek a mindenre kapható emberek saját felelőségükre szavazatirtást követtek el. A belügyminiszterium intenczióinak nem felel meg ezen ocsmány eljárás, a belügyminiszterium hatáskörében mindig intézkedett, valahányszor hozzá fordultak ez ügyben s némely összeíró küldöttség ellen megindította a fegyelmi eljárást. Kérjük tehát polgártársainkat, hogy a választójogot teljes eréllyel védelmezzék, a fölszólalásokat el ne mulasztják.

Minthogy a választói jogosultság körül a t. közönségben némi kétségek forognak fenn, azért az érvényben levő választási törvények gyakori használatu szakaszait ide iktatjuk.

A negyed telek és a cenzus.

Az 1874:XXXIII. t.-cz. 4. § értelmében választói jogosultsággal bírnak, kik «egy negyed telket, vagy ehhez hasonló kiterjedésű birtokok kizáró tulajdonul. vagy hitveseikkel, illetőleg kiskorú gyermekeikkel közösen bírnak, bármelyikre legyen is ez közülök telekkönyvileg fölvéve».

1899 óta minden községben a cenzus fix. változhatatlan, tehát többé a negyedtelek kifejezéssel nem kell törödni, a ki annyi földadót fizet, mint mennyi községben a fix cenzus, annak van választói jogosultsága. Megjegyzem, hogy a községi előjárásnak köteleessége nyilvántartani a cenzus magasságát (1874:XXXIII. t.-cz. 6. § e). Választói joggal bír «a kézműves nagy és kisközségben, ha legalább egy segéd után fizet adót.»

Ugyanazon törvény 7. §-a értelmében választói joggal bírnak a magántisztviselők, ha 700 forint évi jövedelem után vannak megadóztatva s az állami tisztviselők,

ha 500 forint évi jövedelem után fizetnek adót. Megkivántatik e 8. §-ban, hogy már a megelőző évben lettek legyen ezen adóval megróva.

Föltétlen választói jogosultság.

Az idézett törvény 9. § így szól: ... «Tanárok, ... tudorok, ügyvédek, ... mérnökök, ... okleveles gazdák, okleveles erdészek, okleveles bányászok, lelkészek, segédlelkészek, községi jegyzők (de nem a segédjegyzők, ha rendszeresítve nincsenek) iskolai tanítók, ... azon választókerületben, a melyben állandóan laknak»; ezen említett kategóriák emberei mindig bírnak választójogosultsággal.

A közös birtoklás és a telekkönyv.

Ezen kérdés körül a jelen évi összeírás alkalmával sok visszaélés történt, pedig az idézett törvény 14. § így szól: «Oly ingatlan alapján, mely határozatlan hányadrészben van több tulajdonosra telekkönyvileg bekebelezve, — a telekkönyvbe bevezetett valamennyi tulajdonos választói joga igazoltnak veendő ... ha a jelen törvény által megállapított jövedelmet (illetve cenzust) annyiszor foglalja magában, a hány tulajdonos van a telekkönyvbe bevezetve.»

De ha nem lenne a birtok a tulajdonosra telekkönyvvel? A nevezett törvény 15. §-a értelmében akkor is van választójoga, ha

a) «kimutatja, hogy az ingatlan birtokában van» ...

d) «hogy az ingatlan után járó adót az igénylő fizeti» ...

A választói jog bizonyítéka.

A bizonyítás a felszólamlásnál, ha csak nem abszolút joggal választó az illető. adókönyvvel, vagy adóhivatali bizonyítvánnyal, vagy B tabella kivonattal történik.

Nincsen választójoga a szolgának és eselédnek.

Nincsen választójoga az idegen honosnak, de mindenki magyar honosnak vétetik, míg az ellenkezője bebizonyítva nincs. (Erről máskor bővebben.)

A fölszólamlás.

Az ideiglenes névjegyzék május hó 5—25-ig közszemlére kiteendő. (1899: XV. t.-cz. 151. §.) A fölszólamlások május hó 5—15-ig fogadtatnak el. (1899: XV. t.-cz. 151. §.)

A névjegyzékre vonatkozó összes beadványok, kivonatok, a választási törvény 115. § értelmében bélyegmentesek és kötelesek a katóságok azokat díj nélkül kiszolgáltatni... Erre fegyelmi uton kényszeríthetők. (1899: XV. t.-cz. 162. §.)

A névjegyzéket a kitétel idején, a hivatalos órában mindenki lemásolhatja. Saját személyét illetőleg bárki fölszólalhat. 1874: XXXIII. t.-cz. 14. §. Ezenkívül mindenkinek jogában áll, azon választókerületben, melyben fölvétetett, bármely jogtalan fölvétel, vagy kihagyás miatt fölszólalni. A fölszólalás irásban, több egyénre vonatkozólag is történhetik. Kívánságra a fölszólalásról térítvényt ad az előjáróság. A fölszólalásokat mindenki megtekintheti. 20 nap alatt a fölszólaláshoz «észrevétel» nyújtható be. A fölszólalások a körjegyzőnél nyújtandók be és pedig lehetőleg azon szöveg szerint, melyet itt közlünk:

Tekintetes Központi Választmány!

..... község országgyűlési képviselőválasztóinak
1903. évre szóló. hó-én közszemlére
tett ideiglenes névjegyzéke ellen, a kitézött határidő alatt,
tisztelettel

fölszólalok,

minthogy a választók névjegyzékéből kihagyattam s illetve a kihagyandók névjegyzékébe lettem fölvéve.

A névjegyzék-kiigazítási munkálatot foganatosító küldöttség velem közölt értesítése szerint, kihagyatásomnak állítólagos oka az lenne, hogy (pl. nem vagyok magyar honos)

Téves a tisztelt küldöttség e megállapítása; mert

.....
Ennélfogva tisztelettel kérem a tekintetes Választmányt: méltóztassék jelen fölszólamlásomnak helyt adva, az 1903. évre érvényes választói névjegyzékbe fölvételemet elrendelni s határozatát közhírré tenni, illetve velem közölni.

Tisztelettel

N. N.

(Esetleg bizonyító okmányok csatolandók. Benyújtandó e fölszólalás azon község előjáróságánál, a hol az ideiglenes névjegyzék kitétetett és pedig a nyilvános kitétetelt követő tíz nap alatt.)

A fény és árnyai.

A szegénység és nyomor nagyon relativ fogalmak. Szinte lehetetlen meghatározni, hogy hol kezdődik a szegénység s a nyomor fogalma. Hiszen rendesen így festjük a nyomort, hogy egy család rettenetes küzdelemmel keresi kenyerét, s tuzsufolt lakásban három-négy család tölti el egész életét.

S ha már a legteljesebb nyomort akarjuk leírni, akkor beszélünk a pinczelakások borzalmairól, s azokról a kenyérkeresetekről, a melyeknél a gyengébb idegzetű olvasó megborzad.

S a tuzsufolt lakás és pinczehelyiségek lakói pedig valóságos dűsak és háziurak azokhoz képest, a kik a fővárosban az abszolút nyomort képviselik.

Talán ez már nem is nyomor, ezzel a kifejezéssel nem is lehet jellemezni.

Mert a legnagyobb nyomorban is bizonyos életfentartó erőt ad az a tudat, hogy menekülhet az ember az otthonának fedele alá. De az abszolút nyomor ezt a fogalmat már nem ismeri.

Talán ez nem is létezik? A hajléktalanok menhelyén február hónapban 27.678 személy kapott éjjeli szállást. Azokkal egyetemben, a kik ide sem jutottak, hanem az éjt kapualjakban, a hidak boltozatai alatt töltötték, bátran elmondhatjuk, harmincezer lélek kóborol a főváros utcáin, a kiknek nincs egy talpalatnyi helyük, hol fejüket lehajthatnák, hol megóvhatnák magukat az idő sivarsága ellen.

S itt akaratlan előtérbe léptek a kérdések, hogy hol vannak ezek nappal, honnét kerültek ezek egyáltalán elő, miből tartják fönn magukat?

Nappal kóborolnak, hol a lopásból, koldulásból remélhetnek pár fillért szerezni. Ez az életmódja az előkelőbb, a még emberibb osztálynak, a másik rész a szeméttelpeken a kutyákkal viaskodik, hogy a hulladékból magának élelmet teremtsen.

Ez tény, a sorok írója ezt a saját szemével látta.

A vidékről özönlik föl egyrészt ez az emberáradat, s alig egy részük boldogul, a nagyobbik rész elbukik teljesen. Ezek gyermekei apa, anya nélkül nőnek föl az utcán, s mire fölnőnek, más mesterségük nincs, mint a tömeg számát, a hajléktalanok statisztikáját egygyel szaporítani. Hogy ezek elvadult, minden emberi érzéstől ment emberek, ki csodálná.

Szülői szeretetből nem ismerhetik a gyöngédebb érzéseket, ők szülőt aligha ismertek.

A kik büszkén néztek a messze, nagy fővárosra, vidékiek, gondoljátok meg, hogy ezrivel tolong itt a hajléktalan nyomorult.

S a mi fő, a vidéknek legyen ez elrettentő példa! Ne tolongjanak föl a fővárosba. Annyi ember vergő-

(Szatmár.)

M Á J U S

Tóth József.

A vén idő szeret mesélni,
Csaták, új népek, szerelem,
Mind összefolynak játszi nyelven...
Mondják, ez a történelem.

S van egy legkedvesebb regéje,
A melyet évről-évre ő
El-elmésélget újra-újra,
Mikor megint eszébe jó.

Az ős idők paradicsomáról,
Az édenről szól e rege,
A vén idő csaknem megifjul,
Ha róla elbeszélhete.

Szeme, a nap, ragyog tüzelve,
Nincs felleg most szép homlokán,
Keze virágot szór enyelgve,
Csalogánydal kel ajakán.

Virágillat tömjéne árad
Bércz, völgyre hintve gloriát,
Nincs köny sehol, se jaj, se bánat,
Az élet üdve száll read.

A vén idő ezt évről-évre
El nem felejtí, nem soha,
Az ő legkedvesebb meséje,
Évente a május hava.

dik itt munka nélkül, hogy itt nem a boldogulás, hanem az elzúllás és pusztulás várja biztosan a följjövet.

Mi csábitja a föld népét a fővárosba?

A fény, a palotasor?

Ne csábitsa ez a vidéket. Maradjanak meg otthon; kevesebb a fény, de kevesebb az árny is!

Simó.

POLITIKAI VILÁG.

Krónika a hétről.

A trónörökös madridi és londoni útja.

A spanyol király nagykorúsítása májusban, meg az angol király koronáztatása júniusban olyan ünnepélyek, melyekre a mi királyunkat is meghívták. Képviseletében a trónörökös ő fenségét küldi oda, a kivel a magyar főnemesség közül Fesztetich Tasziló gróf utazik.

A fogyasztási adóról.

Lukács pénzügyminiszter a képviselőházban sok szép szóval fejtette ki adópolitikáját. Lassan, de biztosan folytonosan emelni szándékozik az adókat. A mit csak lehet, azt meg akarja adóztatni most, a mikor jogosan csak adóleszállításról lehetne beszélni. De az a legérdekesebb, hogy a legégetőbb kérdésben nem nyilatkozott határozottan a miniszter, a fogyasztási adó megszüntetése kérdésében. Talán mi vagyunk Olaszországon kívül az egyetlen európai állam, a hol a cukorra, husra, szeszre stb. adót vetettek. Ezeket az adókat meg kell szüntetni, mert a nép érdekének előmozdítása szempontjából ezt követeli meg legelső sorban a közjó. Miért nem szólott hát erről a miniszter? Miért nem tett legalább *ígéretet*? Azért, mert bizonyára ő is belátja, hogy a fogyasztási adó a népre, az országra határozottan káros intézmény.

A hol nem a kormány az ur.

Egy nógrádmegyei község nemrég választotta meg képviselőtestületét s uramfia, az egész testület tagjai mind függetlenségek lettek, a bíró, a törvénybíró, pénztáros stb. Ha minden község ily módon cselekednék, akkor minden község mint teljesen szervezett párt állna a választások elé s az így uralomra jutott *többség* olyan *többség* lenne, a mely egyszerre megoldhatná az önálló vámterület, általános választási jog stb. kérdését.

Helytelen fölfogás.

Egy fölvidéki pánszláv lap nagy elkeseredéssel mondja, hogy immár a tótok semmiképp sem tudnak Magyarországon arra a polczra jutni, a melyre ők akarnak. Majd így szól: «Tanulj meg néhány szót magyarul, hanyagold el anyanyelved iránti tisztelődet, mondd, hogy te nem vagy tót, hanem magyar, ha éppen Babiagurából való vagy is, az ma a hazafiasság, annak örvend az országháza, azt hangoztatja az országgyűlésen Wlassics». Ime, ilyen tökkelütött politikával akarják elbolondítani a népet... azaz dehogy! Hisz maguk a legnotóriusabb agitátorok sincsenek tisztában azzal, hogy egy népnek, a ki ezeréves véres, de dicső multtal szerezte és alapította meg hazáját, fáját, önállóságát és nagy jövőjét, a mely sohasem üzte el, hanem keblére öleli a betelepített idegent, hogy annak a népnek igenis van joga uralkodó ellemmé tennie magát. Hol volnának ők most, ha mi nem volnánk s ha véletlenül az a nagy és virágzó «Pánszlávia» tényleg élne, hogy bannának ők az oda betolakodó és uralkodni akaró idegenekkel? De így van az: Adj szálalást a tótnak... Jó volna, ha az a nép nem hallgatna, veszélybe döntőire, hanem józan politikát követne.

Az új kereskedelmi minisztert hétfőn délelőtt nevezte ki a király *Láng Lajos* személyében, a ki eddig egyetemi tanár volt és az országgyűlésen a csaczi kerületet képviseli. Született 1849-ben Budapesten, tanulmányait is itt végezte a kegyesrendi főgymnasiumban és az egyetemen, azután Párisban és Berlinben tanult tovább. Jeles író volt már fiatal korában, de mindinkább a komoly nemzetgazdasági és kereskedelmi tudománynak szentelte életét. Ujságokba sokat írt e tárgyról, azután szerkesztője is volt a «Nemzet» című országos tekintélyű lapnak. 1883-ban lett egyetemi tanár és a tudományos akadémia tagja. Politikai pályafutása 1878-ban kezdődött, a mikor a szakcsi kerület választotta képviselőjének szabadelvű programmal, 1881-ben Pápán választották meg, azután ismételtén Nagybányán, legutóbb 1902-ben a pótválasztáson Csaczián.

1889-ben Wekerle pénzügyminiszter mellett államtitkár volt, 1896-ban a képviselőház alelnöki székében

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter.

ült, honnan Szilágyival együtt távozott, mikor Bánffy Dezső illetlen követelésének nem akart eleget tenni.

Kineveztetését már három hét óta beszéltek, de Széll titokban tartotta elhatározását, mivel nagyon sokan pályáztak a kereskedelmi tárczára. Láng Lajos ellen sokan állást foglaltak, mert ő volt az, a ki könyvet írt két évvel ezelőtt arról, hogy *Magyarország megbírja a magasabb kvótát*. Bécsben persze legott megszerették.

A kereskedelmi államtitkár személyében még nem történt megállapodás. Nagy Ferencz, a ki Hegedüs és Horánszky mellett ezt a fontos tisztelet általános megalapozásra betöltötte, Láng mellett nem hajlandó tovább szolgálni. Ő is azok között volt, kiket a miniszteri polczra szántak, de Széll Kálmán nem akarta őt. Új államtitkárnak Vörös Lászlót vagy Földes Bélát emlegetik. Előbbi már viselte ezt a méltóságot, utóbbi egyetemi tanár és jeles nemzetgazdász.

Az új miniszter arcképét olvasóinknak bemutatjuk.

A delegációk megalakulása. A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok kedden megkezdték működésüket. A délután tartott alakulási ülésben mindkét delegáció külön megválasztotta tisztikarát és az albizottságokat. Az osztrákok elnöke *Bürenreither József* alelnöke *Vetter von der Lile* gróf lett. A magyar delegá-

tusok pedig elnökké *Andrássy* Gyula, alelnökké *Szapáry* Gyula grófokat választották. Az elnökök fontos megnyitó beszéde után a közös költségvetést terjesztették be. Szerdán ő felsége elé járultak a delegátusok délből 1 órakor, hol a király trónbeszédét intézett hozzájuk. A trónbeszéd föltűnő rövid volt és mindössze három fontosabb kijelentést tartalmazott: 1. A hármasszövetség fönnáll és külügyi kormányunk törekszik is annak föntartására. Valamint minden más hatalommal közösen dolgozik az európai béke állandósításán és megszilárdításán. 2. A keleti események miatt különösen az orosz birodalommal kell *folytonos barátságos egyetértésben* maradnunk, akkor a Balkánon is *állandó* marad a béke. A kínai lázadás végkép el van nyomva, arról tehát már nem kell gondoskodnunk. 3. A hadügyi kormányzat számolt a nép teherviselő képességével és szigorúan csak annyi költséget kér, a mennyi okvetlenül szükséges a tüzérségi anyag beszerzésére, a tüzérség újjászervezésére, a legénységi étkezés javítására, továbbá új hadihajók építésére és a tengerészek szaporítására.

Végül még azt mondotta a király, hogy Bosznia gazdasági viszonyai kedvezően javulnak, így az okkupált tartományokra a monarchia immár nem költ semmit.

Azután rövid beszélgetés után elbocsájtotta a delegátusokat.

A delegációk albizottságai naponta üléseznek, a két delegáció további teljes ülései csak hetek múlva következnek be.

A zirczi választást május 12-ikére tüzték ki. Négy jelölt fog küzdeni egymással; *Hunkár* Dénes szabadelvű, *Udvardy* Ferencz néppárti, *Szinay* Gyula Kossuth-párti és *Horváth* Jenő Ugron-párti. Az eredményt előre senki sem tudhatja.

Uj főispán. Hunyad vármegye főispánjává ő felsége szerdán kinevezte *Baresay* Kálmánt, a ki ez időig az országgyűlésen Déva városát képviselte, a hol e szerint új választás lesz. *Baresay* Hunyad vármegyének hosszú időn át közkedvelt alispánja volt már.

A kvótaküldöttség. A magyar országgyűlés kvóta-deputációja pénteken tartotta alakuló ülését és ezzel megkezdte működését.

Országgyűlés.

Május elsején a honvédelmi vita utolsó akkordja zajlott le. Nem lévén önálló nemzeti a hadseregünk: állandó beszéd tárgyát képezi annak kutatása, miért feszült a viszony a magyar polgárság és a közös hadsereg között? Hát nem mindenütt feszült, de legtöbb helyen bizony az. Miért feszült? Csak azért, mert a katonatisztek nem vérünk, husunk, csontunk, hanem jobbára idegen nép fiai, kik nem a legszivesebben időznek Magyarországon. Mi se nagyon szívesen látjuk őket, mikor a mi honfitársaink meg cseh, morva, lengyel garnizozokban kénytelenek rostokolni. A mi egypár magyar fiu szolgál tisztként magyar városban, az is kénytelen-kelletlen arra fanyalodik, hogy kitepje szívéből a magyar *haza* és *nemzet* iránti rajongását, ha a kamerádjaival békén akar élni. Mert a hadsereg szelleme osztrák. Nem német, nem cseh, nem lengyel, nem horvát, nem magyar, hanem merő osztrák. Minthogy pedig «osztrák haza», «osztrák nemzet», «osztrák történelem» nincsen, azért az «osztrák katonaság» mindenütt idegen, de legidegenebb mégis nálunk, hol ezelőtt ötven évvel *ellenség* voltak ők és vesztőhelyre, börtönbe, sánczok mögé, lakat alá czipelték a nemzet elejét. Mikor pedig czipelték, akkor a «Gotterhaltét» fújták-zugták a fülünkbe. Nekik győzelmi énekük volt, nekünk bus-bánatos halotti nótánk! Csoda-e, ha hallatára

ma is keserűség lepi meg szívünket és nem szíveljük azt a nótát? De túrnünk kell azt mindenütt és mindenkor, mert az «osztrák hadsereg» nem respektálja a magyar nemzet érzékenységét, hanem azzal hozakodik elő, hogy az a nóta «a fölséges uralkodóra kér istenáldást, zenéje pedig egyik legszebb gyöngye a nemzeti himnuszoknak». Hát kedves hadsereg fejek! ez mind szép és igaz; nincs is nekünk semmi kifogásunk a Gotterhalténak sem zenéje, sem szövege ellen, csupán a történelmi multja ellen, a miatt gyűlöljük, a miatt pirulunk, ha halljuk, a miatt fogunk ellene tüntetni is, ha alkalom lesz rá, a mint azt kilátásba helyezte *Rátkay* László képviselő a mult csütörtöki ülésben is fölhivta ugyanerre a magyar ifjuságot. Hiába bókolt a honvédelmi miniszter ur egy közbekialtásban:

— Sokkal okosabbnak tartom a magyar ifjuságot, semhogy lépre menjen!

Igaza is van, nem *oktalanságot* fog azzal művelni az ifjuság, ha kifejezi (akár a király jelenlétében is!), hogy ezt a régen túrt nemzeti sértést végre már megunta. Sőt éppen a magyar király iránti köteles figyelem követelné meg, hogy ne harsogtassák még nálunk is folyton a fülébe, miszerint ő és az osztrák császár egy személy.

Ugyanezen az ülésen hozta szóba *Rákosi* Viktor azt, hogy az uralkodóház tagjai nem tudnak magyarul, sőt ezt nem restellik nyíltan is hirdetni.

Az ülés végén a honvédelmi költségvetést elfogadták.

Pénteken, 1902 május hó 2-án.

Almos hangulatban indult meg a legfontosabb tárgyalása: a *pénzügyminiszter költségvetése*. A jobboldal például alig jön be az ülésre, oda se hallgat az ellenzéki szónokokra, nem hogy beszélne. De minek is? mikor a pénzügyminiszter csupa jólék most, és az ellenzék minden követelésére azt feleli: «Ezt én már, t. Ház, szintén fölvettem programomban!»

No majd számon tartjuk. Például *Kossuth* Ferencz az ő terjedelmes beszédében *négy* határozati javaslatot terjesztett be: az adók újabb megállapításáról, a létminimum biztosításáról, az idegenek birtokszerzésének (magasabb adók által elérhető) korlátozásáról, a marhasó olcsóbb árairól. *Bay* Lajos a bányászat bajait ismertette és a bányatörvények reformját sürgette; *Buzáth* Ferencz a boritaladó, általában a fogyasztási adók és a földadó leszállítását szorgalmazta. Csupa olyan életrevaló kívánság, mely bennfoglaltatik a Magyar Néplap tizesztendős programjában! Ha ezeket valóra váltja a pénzügyminiszter, akkor valóban méltó a polczra, melyen ül. Hát várjuk, lessük a tetteket. Mert ígérethől nem élt meg a hantosi czigány lova sem.

Szombaton 1902 május hó 3-án.

Papp Elek szintén az adók leszállítását szorgalmazta, cserébe azt ajánlja, hogy adóztassák meg a tőzsdét, az megbirja azt. — Bizony Ákos a létminimum biztosítását kívánta és kárhóztatta a dohánymonopoliumot, mely miatt mezőgazdaságunknak egyik legfontosabb ága, a dohánytermesztés sohasem fog tökéletesen kifejlődni.

Vázsonyi Vilmos arra mutatott rá, hogy Ausztriában jól vált be az 1876-iki adóreform, melyben adómentes éveket biztosítottak a kezdő iparosoknak és a pangó iparágaknak. Ugyanezt kívánja nálunk is orvosszerűen a pusztuló kisipar védelmére. *Szalay* László sok helyes észrevételt tett a kis-szesztermelők érdekében.

Lukács pénzügyminiszter ismét hosszabban szólott és újra biztosította a Házat, hogy a küszöbön levő adó-

reform keretében a nemzeti érdek legtöbb követelményének eleget fog tudni tenni.

Az ülés végén interpellációk hangzottak el. Pichler Győző szavát tette a trónörökös londoni utazását és azt kérdezte a miniszterelnöktől, igaz-e, hogy a trónörökös kíséretébe olyan osztrák főnemesek is tartoznak, kik oda-künn a *cseh és lengyel* népet képviselik? A miniszterelnök azt felelte rá, hogy egyelőre nem felelhet semmit, mert biztosat még nem tud, csupán hallomásból tudja, hogy valószínűleg úgy lesz, a hogy hírlik. Ez a válasz a magyar nemzetet csöppet sem nyugtathatja meg. A csehek és lengyelek nem foglalnak el a monárkiában olyan helyet, mely nekik *külföldi* képviselőt juttatna. Ferencz Ferdinánd főherceg csupán *két* államot képvisel ott. Az osztrák császárságot, meg a magyar királyságot, kíséretébe tehát csupán osztrák birodalmi és magyar királysági főnemesek tartozhatnak.

Hétfőn, 1902 május hó 5-én.

Ülést tartott az országgyűlés mindkét háza.

A főrendiház rövidke ülésben vita nélkül elfogadta a mexikói kereskedelmi szerződést, azután megválasztotta a kvótabizottság főrendi tagjait.

A képviselőházban pedig *befejezték* a pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalását.

Nagyérdekű beszéddel kezdte meg a vitát Szederkényi Nándor. A fogyasztási adók tételéhez szólott hozzá; alapos tanulmányra valló terjedelmes beszédben a kisbortermelők érdekeinek szószólójává szegődött és a legérelmesebben követelte a borfogyasztási adónak megfelelő leszállítását s ebben az értelemben határozati javaslatot is nyújtott be.

Benedek János is csatlakozott Szederkényi határozati javaslatához, sőt a boritaladónak teljes eltörlését követelte.

Lukács László pénzügyminiszter hosszasan foglalkozott Szederkényi beszédével s ezután szavazás alá került a fogyasztási adók tétele is, a melyet a Ház többsége elfogadott.

Szűnet után Szcitovszky János hívta föl a pénzügyminiszter figyelmét arra, hogy a kis üstön való szeszfőzés adóját mérsékelje, majd Szederkényi Nándor védte statisztikai alapon azt az állítását, hogy a boritaladó csökkentése nélkül — tönkremegy bortermelésünk.

Rubinek Gyula és Babó Mihály a dohányjövedék tételéhez szólottak, Szcitovszky János pedig a sójövedék tétele kapcsán a marhasó árának leszállítását sürgette.

A többi tételt vita nélkül fogadta el a Ház s így elfogadva a pénzügyi tárca ezidei költségvetésének előirányzatát, *véget ért a budget-vita.*

Az ülés végén Lukács László pénzügyminiszter betérjesztette az *appropriációs* törvényjavaslatot.

Kedden, 1902 május hó 6-án

A bosnyák vasutakról szóló törvényjavaslat tárgyalása volt napirenden, mely a Szarajevótól a Lim völgyében az Uvacz melletti Sandzak határig és Visegrádtól elágazólag a Rzava völgyében a Vardiste melletti szerb határig, továbbá a Samactól Dobojig és Bugojnótól Arzanóig vezetendő vasutvonalak építéséről szól. A javaslatot Szmialovszky Valér ajánlotta elfogadásra, mert abból jövőben haszon hármlik Magyarországra.

Pichler Győző a javaslat ellen szólott, mert a tervezett vasutak nem létesítenek összeköttetést a magyar vonalakkal és sokat ártanak Fiuménak.

Ugyanezt elismerte gróf Batthyányi Tivadar is, de hajlandó elfogadni a vasutakat, ha Fiume kárpótlásáról a kormány más irányban gondoskodni íparkodik.

Major Ferencz is a javaslat ellen szólott, hevesen kikélvén a hármasszövetség ellen, mely miatt mi óriási pénz és véráldozatokra kényszerülünk, de hasznot abból nem látunk, Bosznia is csak Ausztrának kamatoz.

Szerdán, minthogy a király az nap fogadta a delegációkat és csütörtökön Krisztus Urunk mennybemenetelének drága ünnepén az országgyűlés nem tartott üléseket. Pénteken a bosnyák vasutak tárgyalását folytatták; föl-szóaltak a javaslat ellen Barta Ödön és Molnár Jenő. Széll Kálmán felelt a szónokoknak, mire a többség a javaslatot változatlanul elfogadta. Szombaton Bedőházy János, Sebess Dénes és Ráth Endre interpellációkat intéztek a miniszterelnökhöz a székely ügyekről. Itt említjük meg azt is, hogy Darányi miniszter *Sándor János* főispánt a székelyföldre földmivelési kormánybiztosnak nevezte ki, a kinek gondját ottan a földmivelőnép gazdasági fölsegélyezése fogja képezni.

Hogy lett Szabó gazda jó méhész?

A «Magyar Néplap» eredeti tárczája.

Ismertem egy gazdát Borsodmegye X községében a 80-as években, a ki az egész környéken jó méhész hírében állott s a kitől mondhatom a gyakorlati méhészfogásokat rövid idő alatt én is elsajátítottam.

Öreg ember lévén, nékie legkedvesebb üdülő helye a méhese volt. E méhesben pipaszó mellett beszélte el nekem, hogy miképpen lett ő belőle jó méhész. Én — ugymond — fiatal koromban a méheket, nemhogy szerettem volna, de a hol csak megláttam egyet, a kalappommal rögtön agyonütöttem. És tetszik tudni, hogy miért voltam dühös e jámborokra?

Egy vasárnapi napon délelőtt éppen nagymisére akartam menni. Mondok, illő, hogy nekem is legyen virág a kalapom mellett, bementem a kiskertbe, hát Uram fia! a hogy egy szál rozmaringot akartam szakítani, nekem jött egy méhecske s éppen az arczomba csapódott. Védekeztem én, a hogy csak lehetett, de akkorára már megszurtt... Adta kis lurkója — mondám ijedtembe — majd megtanítalak, de a hunczut elillant; kerestem, de nem találva, a méregtől és fájdalomtól a kiskert gyenge virágait majd mind összetapostam. No hiszen lett ezért hadd el hadd, szüleim, leány testvéreim jól összeszidtak a virágokért, az egész arczom eltorzult, mivel földagadt egészen, úgy annyira, hogy nagymisére sem mehettem. Ekkor mérgembe megfogadtam, hogy a méhek halálos ellensége leszek.

... Igen, de a sors másképp végzett, elhatározásom füstbe ment. Ugyanis, volt egy tőszomszédunk, ennek nagyon sok méhei voltak s valahogyan kilehetette vagy besúgták neki, hogy én az ő méheit úgy pusztítom, mintha bizony napszámba tenném, a hol érem, ott verem méheit agyon. Történt, hogy egy őszi nap valami ünnepünk volt, elég az hozzá, hogy mint jó szomszédok a vetésekről beszélgetve, közbe előhozta a méhekkal való hasznos mellékfoglalkozást. Én persze, mint bűnös, csak úgy sunyítva hallgattam az elbeszéléseit. Mint monda, minden évben csupán csurgatott mézből bekap 80–90 forintot, a sonkolyból szintén 15–18 forintot, de kedvező években sokkal többet is. És teszi hozzá, a mi fő, e kis hasznos munkásaimra semmiféle kiadásom nincs. Etetni nem kell, adót nem kell érettek fizetni stb. Addig és annyit beszélt, hogy végre magam is beláttam hibámat s a további méhöldökléssel föl hagytam.

Évek multán egyszer, egy tavaszszal, mikor már saját magam gazdája lettem, azt mondja nekem az illető

szomszéd: «Édes öcsém! neked sokkal több belsőség van mint nekem, miért nem foglalkozol a méhtenyésztéssel? Hiszen egy kis mellékjövedelem nem árt, ha kerül a házhoz, egy kis husra, sóra, petroleumra, dohányra stb. és a mi fő, valami nagy tudomány sem kell hozzá. Én most is tudnék neked négy családot (kast) átadni, annival kezdtem én is s ma már hála Istennek 140 család méhecském van». Az alku csakhamar meg volt, átvettem a négy kast 12 forintért. Elég az hozzá, mondok, ha már itt a méhecske, eddigi szokásaimmal minden áron szakítanom kell. Pedig azt szokták mondani, hogy: a szokás természetté válik az emberben és majd úgy volt.

Eddig minden ünnep- és vasárnap délutánja el nem mult, hogy én a nagykoreshiba el nem mentem volna. Míg fiatal voltam, inni és táncolni, mikor pedig megházasodtam, megint csak inni és kártyázni, persze a jó pajtások társaságában ivásért én fizettem a legtöbbet; a kártyaasztalnál a szerencse másnak kedvezett, itt is csak én voltam a veszítő-párton. De hát mit is csináljon mást ilyenkor az ember unalmában — mindig azt hajtogattam. Persze nehéz volt ott hagyni a jó czimborákat, kik később azután még gunynévvel is illettek, de én reájuk sem hederítettem, hanem minden ünnep- és vasárnap délutánokon szorgalmasan átjárom a szomszédunkhoz tanulni a méhecskével való bánásmódot. Ilyen alkalomkor azután a szomszéd kitett magáért; fölhozott a pincéjéből egy üveg sajátkészítésű mézbort, melytől ugyan bujjék el az Iczig zsidó panesbora. De rendszeren az asszonyok sem hiányoztak, hogy a méhészet mesteriségét a mennyiben-annyiban ők is elsajátíthassák.

Elég az hozzá, hogy nekem őszre a négy családból lett kilencz kas erős családom; egész nyáron feléjek sem mentem, mert nagyon féltem a méhszurástól. A rajokat is mind a szomszédom fogta be. A rajzás idején az anyósom örködött, hogy vagy egy nekiböszült raj el ne illan-hasson. Mivel a vigyázat jó kezekben lévén letéve, szerencsére egy raj sem szökött meg. Így jött a második tavasz. Méheim, mind a kilencz család jól átteleltek, örömöm leirhatatlan volt. Ekkor mondtam is a feleségemnek: No anyjuk! ezentul bárhogya is lesz, bármi történik, én fogom be a rajt s nem a szomszéd; hála Istennek, már annyira elsajátítottam a méhészetet, hogy megpróbálkozom a rajbefogással is. Ugy is történt; az anyósom vigyázott s én ha estefelé a mezőről hazajöttem, már minden készen várt a raj befogásához és a rajbefogás sikerült is. Ettől kezdve mindig jobban és jobban érdeklődtem a méhészet iránt. Elég az hozzá, hogy ma már 30 éve mióta méhészkedem, de tiszta szíveimből mondhatom, hogy nem bántam meg, sőt áldom azt a napot, melyen ráadtam fejem a méhészkedésre.

Ne tessék gondolni, nem dicsekedésből mondom, de hogy a negyedik év elmúlt, az ötödik őszön csak tisztán mézből több mint 60 forintot kaptam. De jöttek az évek, méhesaládaim száma a százon mindig fölül volt, de beveteleim is minden évben a 200 forint körül jártak.

Ha jól emlékszem, 20 évvel ezelőtt volt nekünk egy áldott lelkű, jószívű plébános urunk, a kit a jó Isten nyugosztaljon hamvó poraiban is, eljött egy vasárnap hozzám és azt mondta: «Fiam! úgy hallom, hogy neked a méhtenyésztés örömet szerez, a mit én is helyes és okos dolognak tartok. Én is foglalkozom a méhtenyésztéssel, de én ingószerkezetű kaptárakban tenyésztetem azokat, mivel így a méhtenyésztés még egyszer annyi haszonnal jár, mintha az ember közönséges kasokat alkalmaz, mert itten az ember nyáron is bármikor behatolhat a lakásukba, kifürkészheti azt is, hogy mily erős a család, nem építenek-e sok herelépeket, mily öreg az anya stb. Szóval a méhészt a méh titkait minden veszély nélkül

kikutathatja. S a mi a fő, a mézidénykor a mézzel telt ráamákat a mézürből kiszedve kipergetezheti s ismét berakhatja a nélkül, hogy a dolgozó méheket legkevésbé is háborgatná. Ha a nyár kedvező s bő legelőjük van méheinknek, úgy minden 10—12 napban egyszer bátran pergetezhetünk s a méheket sem pusztítjuk. Míg te fiam! a közönséges kasból késő őszszel, ha mézet akarsz nyerni, kénytelen vagy minden egyes családot kénnel megfojtani; és mindig a legerősebbet választod ki, tehát mindig a legerősebb családodat teszed ki ezen végpusztulásnak, a mi pedig nézetem szerint öreg hiba. — Látod fiam! nekem is vannak közönséges kasokban méheim, de én ezeket csak rajzásra használom, mivel a kasznikból az anya és here bölesőket, mihelyt észre veszem, rögtön eltávolítom s nem tűröm, hogy a dolgozó méheim télenül legyenek, ezen állapot pedig mindig beszokott következni ott, hol a család rajzásához készül. Én méheimet mindig munkára kényszerítem és így én 50 méhesaládból több mézet nyerek átlag, mint te, édes fiam, 120 családból. Hogy tehát elsajátíthasd az ingószerkezetű kaptárakban való méhtenyésztést, ime, itten hoztam neked egy méhészkönyvet, ha figyelemmel áttanulmányozod elméletileg kileszesz képezve. De hogy gyakorlati uton is elsajátíthasd azt, jöjj egy párszor vasárnap litánia után hozzám, ott a méhesbe majd megmagyarázom s megmutatom az okszerű méhészt mesterfogásait» s ezzel köszönve, eltávozott.

Ugy is volt, nem telt bele két év, s én magam készítettem kasznikat és ráamákat, hála Istennek úgy begyakoroltam magamat a méhtenyésztés okszerű kezelésébe s mindig szerencsém is volt hozzá, hogy most, nem dicsekedésből mondom, — de ez alatt a 30 év leforgása alatt nyolcz hold I. osztályu szántóföldet tudok mutatni, melyet lassankint a méheim szorgalmas munkájukkal szerettek be nekem.

Horváth Sándor.

UJDONSÁGOK.

A király itthon. Vasárnap este hét óra óta ismét körünkben időzik jó öreg királyunk. Mária Valéria főhercegeasszony kíséretében érkezett és május végéig marad itt; csupán az urnapi körmenetre megy föl Bécsbe két napra. Hétfőn egész nap dolgozószobájában volt elfoglalva, ekkor irta alá az új kereskedelmi miniszter, Láng Lajos kinevezési okmányát; látogatásokat sehol sem tett. Kedden délelőtt 11 órakor meglátogatta a budapesti városligetben rendezett *nemzetközi kertészeti kiállítást*, hol József főherceg védnök fogadta őt. Egy óránál tovább hallgatta a szakszerű fölvilágosításokat, azután minden egyes kiállítóhoz volt valami szives mondása. Különösen megnyerték tetszését a saját schönbrunni és az alsuthi főhercegi kertészetek, továbbá Budapest kiállításai, valamint a m. kir. kertészeti tanintézet alakfái és az istván-telki kertészkepezde hajtattott gyümölcsfái, meg-fenyői. Egy óránál tovább időzött ő Felsege a kiállítás területén, akkor távozott, miután legfőbb megelégedését fejezte ki a látottak fölött. Szerdán a delegációkat fogadta Budavárban. Csütörtökön pedig rövid időre Bécsbe utazott föl királyunk, hogy jelen legyen Mária Krisztinának, Frigyes főherceg leányának esküvőjén, kit Salm gróf vesz nőül.

A hollandi királynő betegsége. Hetek óta beteg a hollandiak kedves ifju királynéja, Vilma; minden megnyugtató hírt lerombolt e hétnek keddeje, a mikor este 11 órakor nagyon válságosra fordult az uralkodónő állapota, úgy hogy súlyos operációt kellett rajta véghezvinni,

miközben idő előtt holtat szült. Szerdára valamivel jobban lett ugyan, de sok aggodalomra ad még okot. Vilma királynő halála esetére a trón a weimári nagyhercegre száll, Henrik herceg pedig (a királynő férje) százötven ezer forint évi járadékot kap az országtól.

Körber báró. Az osztrák miniszterelnököt, dr. Körbert, a király báróvá szándékszik kinevezni fáradtságos munkája elismerése gyanánt. Hasontó kitüntetést fog kapni őszkor (ugy beszélnek) Széll Kálmán magyar miniszterelnök is, a kit a bárói cím már ugys megillet, mióta a Szent István-rend nagykeresztése lett.

Fireczák Gyula munkácsi püspök tiszteztendő jubileumát ünnepi nagymisével és Te Deummal ülte meg e héten az ungvári székesegyházban, azután a máriapócsi kegyhelyre vonult vissza, hol lelkigyakorlatot tartott. Isten áldja meg jövődő működését!

Pável Mihály püspök, a nagyváradai görög katolikus egyházmegye főpásztora, vasárnap ünnepelte meg első szentmiséjének ötvenedik évfordulóját Belényesen. Az öröm napjára a jubiláns főpásztor sok jótékony intézményt létesített.

Tizenháromezer utlevél egy hónapban. Márcz. havában a szorosan vett Magyarországból 7151 személy kapott utlevelet Amerikába, 5442 Romániába, 1937 pedig általában Európába. Fogyunk!

Bártfa pusztulása. Vasárnap délben tizenkét órakor kigyuladt az ősi szép polgárváros. A nagy szélben 200 ház porig égett, köztük a plébánia, a járásbiróság, a pár nappal ezelőtt ünnepiesen fölavatott új postapalota és a híres fadaragó műintézet. De hála Istennek, épen maradt a templom és a városháza, melyek Magyarország legrégebbi szép épületei közé tartoznak. A tűz okát nem tudják. A kár óriási. Temérdek butor, élelem pusztult el és kivált sok értékpapír a takarékpénztárban. A tűz óta szakadatlanul esik az eső.

10.000 koronás adomány. Mint rozsnyói tudósítónk jelenti, Hamos László főispánhoz 10.000 korona érkezett azon kéréssel, hogy a Jolsván fölállítandó siketnémák és vakok intézete javára fordíttassék. A nemesszivü adakozó nem nevezte meg magát, de Isten számon fogja őt tartani!

Egy pásztor milliós öröksége. A St.-Pölten közelében lévő Getzersdorf helységben egy *Haasberger Lipót* nevü szegény pásztor nemrég milliókra menő vagyont örökölt egy Amerikában elhunyt rokona után. A pásztor egy unokatestvére évekkal ezelőtt kivándorolt Amerikába és Klondykében nagy vagyont szerzett, a melyet most Getzersdorfban élő szegény rokona örökölné. *Haasberger* állítólag már el is utazott Amerikába, hogy örökségét elfoglalja.

Vasuti szerencsétlenség. 350 belga zarándokot vitt Lourdesba egy személyvonat, mely Morgenville mellett kisiklott, mert az eső alámosta a töltést. Kilenc zarándok meghalt, tizenegyen súlyos sebet kaptak, negyvenen kisebb sérülést szenvedtek.

Orosz katolikus püspökök az ortodox egyház ellen. Az orosz kormány a minap számüzte egyházmegyéjéből a vilnai katolikus püspököt, mert pásztorlevelében megtiltotta hiveinek, hogy gyermekeiket ortodox iskolákba küldjék. Most a római kuria meghagyására a kovnoi és zitomári római katolikus püspökök is állást foglaltak az ortodox egyház ellen és megtiltották hiveiknek, hogy ortodox templomokba járjanak.

A mohácsi nagy temető. A véletlen révén érdekes leletre bukkantak a gyászos emlékü mohácsi mezőn. *Pavlovics* Demeter mohácsi molnármester, a kinek malomát a Csele-patak vize hajtja, a minap a patak bal partján, az eszék-mohács-budai országot jobb oldalán ásatni

kezdett, mert új házat akar építeni. Alig jutottak azonban a munkások ötven-hatvan centiméter mélységre, emberi csontokra akadtak, de olyan sokra, hogy az ásást abba kellett hagyni. Az esetről jelentést tett a hatóságnak. Nem lehetetlen, hogy egy nagy közös sirra bukkantak, a melybe a mohácsi csata esett hőseit temették.

Korai kánikula Amerikában. New-Yorkból sürgönyzik, hogy már most — áprilisban — beütött a kánikula. A hőség tűrhetetlen. New-Yorkban a napokban több ember napszúrás következtében meghalt.

Király és koldus. *Keresztély* dán királynak az a szokása, hogy kora reggel sétára indul rendesen *Valdemár* hercegnek a társaságában. Ha pedig maga megy, kedvencz kuttyját is magával viszi. A napokban egy züllött kinézésü koldus tartott feléje. A király nagyon kegyes a koldusokkal és szegény emberekkel szemben. A koldus levett kalappal közeledett feléje.

— No mi ujság? — kérdezte tőle a király.

— Szeretném felséged arczképét birni emlékül.

— Szívesen, csak hogy fotografiámat nem szoktam a zsebemben hordani.

— Bocsánat, felség — mondá ravasz hunyorgatással a koldus, — ha felséged jól utánanézt a zsebemben, találni fog ott több példányt is.

A király most már megértette a kéregetőt és mosolyogva egy kétkoronást adott a koldusnak, kinek nevét nyomban följegyezték az ott ólalkodó rendőrök.

A fogoly öröksége. Temesváron Körner Mihály zsákhordó, a ki verekedésért ez idő szerint fogházban van, hivatalos értesítést kapott, hogy eltűntnek hitt nagybátyja, Körner Rudolf, Dússzeldorfban mint tőkepénzes meghalt és százezer márkát hagyott rája. Körner kiszabadulása után Dússzeldorfba utazik az örökség átvételére.

Kivándorlók sorsa. Bécsbe mult héten hetven magyar érkezett Franafurtból, a kik a legnagyobb nyomorban térnek vissza hazájukba. A szerencsétlen csapatot egy *Peschke* nevü ügynök vette rá arra, hogy falujokból, a bács megyei *Járeből* kivándorolva, Frankfurt közelében telepedjenek meg. A fényes sors helyett azonban, melyet a lelkiismeretlen ügynök eléjük rajzolt, sorsuk munkanélküliség és éhezés lett. A mikor aztán a magukkal vitt pénzeckéjük elfogyott, a frankfurti hatóság intézkedett, hogy az osztrák határra vigyék őket, onnan pedig az osztrák hatóságok visszaküldték a kifosztott embereket hazájukba. — Szolgáljon ez az eset is intő példaul azoknak, kiket gaz kivándorlási ügynökök külföldre csábitanak.

Helypénz miatt. — Komoly összeütközés támadt Szigetvár város előljárósága és gróf Andrássy Aladár között. A kereskedelmi miniszter utasította a várost, hogy készítsen új helypénztarifát. A város el is készült a tarifával és beküldte a kereskedelmi miniszterhez. Csakhogy a dolognak bibije van. A város csak három országos vásár jogának tulajdonosa. Egy országos vásáron és valamennyi hetivásáron azonban gróf Andrássy Aladáré a helypénzszedés joga, így tehát nem járulhat az új helypénz-szabályzathoz. És így az az eset állott elő, hogy más helypénzeket szednek a gróf országos vásárján, meg a rendes hetivásáron, mint a város országos vásárain és a rendes piaci vásárokon. A szigetváriak kíváncsiak rá, hogy a miniszterium hogy intézi el a bonyodalmat kölcsönös megelegedésre.

A bepörölt lokomotív. Frankfurtban, mint azt annak idején megirtuk, megtörtént az a csodálatos eset, hogy lokomotív csupa véletlenségből, inkább gondatlanságból befutott az étkezőbe. A mikor a szokatlan vendég dübörögve sétált be az étkezőbe, az ott tartózkodó vendégek között volt egy utazó is, a ki nyugodtan szüresölgette

a kávéját. Az utazó, a mikor a lokomotiv mellette elsetált, annyira megrémült, hogy majd lefordult a székről s azóta ágyban fekszik. Most bepörölte a lokomotivot, illetve az igazgatóságot s életfogytig tartó évjáradékot követel, idegeinek teljes megrongálását hozva föl keresetének alapjául. A pör folyamatba tételét nemsokára megkezdik.

45 ezer korona egy könyvért. Londonban a napokban elárvereztek egy könyvet, a melyért 45 ezer koronát fizettek. A híres könyv czime: «Ryal Bork» vagy «Bor for a king», a melyet Fülöp francia király rendeletére állítottak össze 1279-ben s a melyet William Caxton fordított angolra, 1487-ben a Westminsterben kinyomatták. A könyvből csak öt példány van meg. Ez a legszebb példány. Egyik példányt a múlt évben vették meg 31 ezer koronaért. Három példány a londoni nyilvános könyvtárban van.

Kivándorlás Tolna vármegyéből. Tolna vármegyének legutóbbi közgyűlésén Döry Pál alispán sajnálattal jelentette, hogy a vármegyében pár év előtt keletkezett kivándorlási mozgalom aggasztó mérvben terjed. A múlt évben 1094 Amerikába szóló utlevelet adtak ki, a folyó év első két hónapjában pedig 520 darabot. De sokan utlevél nélkül is kivándoroltak. S ennek az általános nyomor és a keresethiány az oka.

Egy néger hagyatéka. Amerika leggazdagabb négere, mr. John Mac Kee, a ki a napokban halt meg Philadelphiában, 8.000.000 márkát hagyott egy New-Yerseyben állítandó róm. kath. templom, plébániának és egy kolostor számára s egy Philadelphiában állítandó nevelőintézet számára, melyben fehér és színes árvagyermeknek fognak neveltetni. Ezért azt kérte, hogy a rom. kath. egyház ritusa szerint temessék el; de a presbyterianusok rituálját használták. Lánya a kire mindössze 1200 márka évi járadékot hagyott, a végrendeletet meg akarja támadni. Mac Kee tulajdonkép pinczér volt s nagy vagyonát földbirtok által szerezte.

Üzenet a kivándorolni szándékozókknak. A brémai osztrák-magyar konzulátus jelentése alapján a belügyminiszter a hatóságok útján arra inti a kivándorolni szándékozókat, hogy magukat kellő mennyiségű pénzzel lássák el, nehogy a legnagyobb nyomorba jussanak. Igen sok kivándorló ugyanis, a ki Amerikába szándékozik utazni, abban a téves hitben van, hogy csak a Brémáig való utazáshoz szükséges pénzzel kell birnia, mert ott aztán a további összegeket megszerezheti a munkájával, vagy pedig a hajóra ingyen is fölveszik, ha a gépek körül munkát végez. Ez olyan sajnálatos tévedés, a melybe leginkább a lelketlen kivándorlási ügynökök ejtik a szerencsétlen embereket, mert Brémában semmiképp sem juthat idegen ember munkához, a mennyiben az ottani lakosság is munkahiányban szenved, másrészt a hajókra egyáltalában nem szabad olyan hajómunkásokat fölfogadni, a kik az átszállás fejében dolgoznak. Ha tehát ezentúl pénz nélkül levő kivándorlókat fognak Brémában találni, azokat hatóságilag hazatolonczólják.

Meghalt Tomor Ferencz. Őszbe csavarodott, elszánt, kemény harczosunk dőlt bele sirjába ápril 28-án életének 75-életévében. Tomor Ferencz azokból a ritka alakokból való volt, a kik aczélból vannak öntve. Koponyájuk kemény, mint az öntött vas, izmaik szívósak, mint a sodrony. Bezzeg nem hajlította meg őt semmiféle bódító szele az újabb kóroknak. Katholikus hite és meggyőződése mellett rettenthetetlen erővel küzdött. Résztvett a 48-iki szabadságharcban is. Három évi fogságra ítélték a németek, de aztán kegyelmet kapott. Sokáig és több helyen tanárkodott. Most már nyugalomban élt. Keresztény szíve a néppárthoz vonzotta őt. Az érsekujvári népgyűlésen beszélt is, még pedig remekül a katolikusok

teendőiről az iskolák körül. 1896-ban jelöltje volt a pártnak a nagykarolyi kerületben Szatmármegyében. Szívünk mélységes részvéte, áldásunk és imáink kísérik őt haló porába.

Jöckel Henriket megbüntették. Többször szóvá tettük már lapunkban, hogy micsoda bűnös érzelmeket visz véghez ez a Jöckel Henrik szeghegyi luteránus tanító. Mint egy genuai hajóstársaság busásan megfizetett ügynöke csapatostul szállítja ki Bácska lakóit Amerikába, a mely szállításhoz csak a hajóstársaságnak van nagy haszna, de roppant nagy kára a kivándorlóknak és a magyar hazának. Jöckelt most a bács-topolyai szolgabírótság elcsipte, mikor ismét egy transzportot akart Amerikába küldeni. Őt napi, pénzzel meg nem valtható elzárásra ítélték; a mi ugyan gyenge büntetés, de a melyből okulhat, hogy nem tréfálnak többé ezzel a kufár lélekkel.

Ünnepi szünet a korcsmákban. Molnár Gábor dr. marosvásári főszolgabíró körrendeletben kötelezte az italmérési üzlettulajdonosokat, hogy vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 9 órától d. u. 4 óráig üzleteiket zárva tartásuk s ezen idő alatt sem fogyasztásra sem elszállításra italt ki ne szolgáltatassanak. Mert, ugymond a főbíró, sajnálattal tapasztalta, hogy a nép a helyett, hogy a templomokat járná és istentiszteleteken résztvenne, inkább a korcsmákat keresi föl s ott dorbézolva tölti idejét, pusztítja egészségét, elveti kereményét. Ennek a közérkölcse és közgazdasági szempontból egyaránt káros szokásnak akar véget vetni a nép javát szíven hordó főbíró. Bizony tanulhatna e nemesen gondolkodó ur eljárásából sok rendőrkapitány és sok más főbíró.

A zsidóbevándorlás megakadályozását nagyban késleltette és késlelteti az a körülmény, hogy a zsidó érdekekért küzdő sajtó fajszeretetből úgy tüntette föl a dolgot, mintha az tisztán antiszemitikus iudokokból származó üldözése volna a zsidó felekezetnek és nemzetiségének. És éppen azért a zsidó sajtó következetesen rossz szemmel nézte, sőt támadta is a ruthén-aktiót, vagy pláne a meggyanusítás, a különféle politikai szempontok belekeverése által akarta azt disqualifikálni. Pedig a galicziai zsidók beözönlése nemcsak a mi ruthéneinkre és általában a hazára hoznak bajt, hanem magára a más honos zsidóságra is. Most kezdik ezt már maguk a zsidók is elismerni. Így e hó 12-én a munkácsi orthodox izr. rabbiválasztás ügyében egy tíz tagú küldöttség hosszabb panaszos kérvényt adott be a vallás- és közokt. miniszterhez, mely azután nyomtatásban is megjelent, melyben egyebek között megemlíti, hogy az új rabbi pártfogása folyton sok foglalkozás nélkül való galicziai zsidó özönlötte el Beregmegyét. «És ez — mondja a kérvény — nem ránk egyesekre jelent veszélyt, hanem az országra is, mert ez elem a szöszékről hirdeti, hogy az iskolába járás elkarhozással jár, vallásérkölcsei alappal nem bíró visszataszító szokásait ráerőszakolják a kevésbbé fanatikusokra is és így megakasztják a magyarosodást és a haladást. — Megszentségtelenítő előttük minden, a mi magyar, a mi nem fanatizmus, hanem fölvilágosultság. E miatt lett jellegzetessé megyénk, hogy hitsorsosaink nagyrésze semmittevésből él. És e foglalkozás nélküli valóságnak mi az eredménye? Az, hogy a vagyon, az élet, az erkölcs itt mindig veszélyben forog. Ezért van itt a nagy szegénység, a rengeteg bűnügy, a nagy romlottság és a korrupció.» Való igaz, a mit itt a kérvény elmond. Vajha belátná a hazai zsidóság, saját, jól fölfogott érdekében, általánosan is ezeket az igazságokat és ne védelmezné tovább a bűn, a korrupció, a nyomor előidézését.

Madarász apó Jókai ellen. A magyar országgyűlés tagjai nesztorának Jókai Mórincz állami szubvenziója

ellen elf...
A pater...
ugyan a...
ártott ne...
sen, hóg...
mány s...
üres «sz...
böl egy...
merő és...
függetle...
48-as p...
tézett ö...
ilyet).s...
földön é...
gyarok i...
számma...
vözlük. N...
Helyese

Halál
tyahara
A mára...
megyei...
lia köz...
még jan...
18-án e...
szett ku...
balkeze...
marta...
Petru n...
dalkodó

Ajegy...
január...
Bpestre...
a Högy...
intézetb...
pán azo...
beoltás...
nem s...
mert ap...
közepe...
tört raj...
séttség...
erős tes...
ember a...
dolta, h...
séggel m...
lán csal...
gyógyít...
gát, de...
szörnyü...
ség apr...
28-diká...
erejével...
rajta és...
rencsétl...
ber bor...
nagy kir...
zött me...
keztébe

Ha
a héten...
Károlyn...
s éppen...
szul let...
orvosát...
meghalt

Bü
talan le

ellen elfoglalt állásfoglalása nem maradt visszhang nélkül. A patentírozott khazár hazafiak szörnyen nekitámadtak ugyan a kurucz Madarász apónak, de ez cseppet sem ártott neki azok szemében, a kik úgy vélekednek helyesen, hogy az ország pénze nem arra való, hogy egy kormány szabadelvű politikai szolgálatokat fizessen belőle üres «szerkeztői» czimen. Madarász apó az egész országból egyremásra kapja a Jókai-ügyből kifolyólag az elismerő és üdvözlő leveleket (legutóbb a szatmármegyei függetlenségi s 48-as párt intézett ő hozzá ílyet), sőt a külföldön élő magyarok is nagy számmal üdvözlők. Nagyon Helyesen.

Halálos kutyaharapás...

A máramaros-megyei Rozália községben még január hó 18-án egy veszett kutya a balkezén megmarta *Popán Petru* nős, gazdálkodót.

A jegyző már január 20-án Bpestre küldte a Högyes-féle intézetbe. *Popán* azonban a beoltás bizony nem segített, mert április hó közepe felé kitört rajta a veszettség. — Az erős testalkatu ember azt gondolta, hogy éhséggel majd talán csak meggyógyítja magát, de ez a szörnyü betegség április hó 28-dikán teljes erejével kitört rajta és a szerencsétlen ember borzasztó nagy kinok között meghalt.

A veszettség kitörése előtt az éhezés következtében annyira elgyöngült, hogy teljesen értelmetlen volt.

Halál táncz közben. Szomorú eset zavarta meg a a héten az országos szini akadémia tánczóráját. *Doroghy Károlyné* tánczitanónő a növendékeknek előadást tartott s éppen egy tánczfigurát mutatott, a mikor hirtelen rosszul lett s összerogyott. Oda hívták a Nemzeti Színház orvosát, a ki azonban már nem segíthetett rajta, mert meghalt. A halottat a bonczoló intézetbe vitték.

Bünkrónika. Egerben Fábry János elaggott világtalan lelkésszt szénné égett ágyban, égési sebekből el-

torzítottan, halva találták meg. — A rendőrség vallatóra fogta a két szolgáját, kik hosszas makacs tagadás után mégis megvallották, hogy ők fojtották meg a szegény öreg lelkipásztort és ki akarták rabolni. Ágyába csak holtan fektették, aztán rágyújtották azt, hogy magukról a büntény gyanuját elhárítsák.

A emigráns Varga Ferencz meghalt. A kik 48-ban életükkel és vérükkel szolgálták a hazát s Világos után külföldre menekültek — ezek az emigránsok. Ilyen volt

Varga Ferencz is, a ki most halt meg távol hazájától Clevelandban. — Nevezetes szereplője volt a nagy időknek. 1849. évben a szegedi vész-bírótság elnöki tisztét viselte, az előtt pedig mint Torontál-megye másodalispánja működött. Ötvennégy esztendeje élt az idegenben s amerikai honfitársaink között is nagy tekintélyben állott.

1817. évben született Debreczenben, az édesatyja a kollégium tanárja volt. — Főlesepredvén, uradalmi ügyész lett a becskereki Kiss-familiánál, a melynek a vértanúhalált szenvedett Kiss Ernő honv. tábornok is tagja volt. — A szabadságharcban pedig a birói széken ült. Részt vett az oláh és rác hordák gaztettei fölött ítélkező vérbíró-

ságban és 23 hazaárulóra szabta ki a méltó büntetést. A szomorú emlékü augusztus 13-án ő is azon 2000-nél több polgári egyén között volt, a kiket a muszkák szuronyok közé véve kísérték az osztrák börtönök felé. — Kocsisa azonban utközben kivágta magát s Varga egyideig Gyulán rejtőzködött, majd ezer viszontagság között utra kelt Krakkóba, a hol egy derék lengyel orvos utlevelet szerzett neki Altonába, a hol 1851-ig maradt. Innen Londonba ment, majd áthajózott Amerikába.

Sok menekülő is vele tartott, többnyire Bem apó seregéből valók. — A viharverte tengeren majd hogy el

Hiuság. (Szövegét lásd a 13-dik oldalon, a «Mindenfélék» rovatában.)

nem süllyedt a hajó, de végre mégis partot értek. Pittsburgban telepedtek le, de nem érezték jól magukat az idegen környezetben. Összefogva megalapították Új-Budát, melynek egész lakossága csupa magyarokból telt ki. Vasút még akkor nem volt s bizony tengelyen vagy gyalog kellett megtenni az utat a legközelebbi városba. Varga később Burtington közelében vett egy farmot. Közben kiütött a nagy polgárháboru, a melynek ő egyik főszereplője volt; ennek végével Missouri-állam Desafur-megyéjének főjegyzőjévé választották. Amerikában meg is házasodott; felesége német származású leány, Sanders Mari volt, a ki oldalán tüzről pattant magyar asszony lett s hat fiát és hat leányát is a magyar haza szeretetében nevelte. István fia most Leonban ügyvéd. Nála volt az öreg ur látogatóban s ott is érte a halál. Temetésén a még élő emigránsok nagy része megjelent s koszorut tett a koporsójára ezzel a fölírással: A hontalanok — a haza bátor védőjének.

Ismét bányakatasztrófa. A napokban a brüxi köszénbánya-társaság dobelhofi tárnájában ismét bányarobbanás történt. Eddigélé öt halottat és hat súlyosan sebesültet hoztak ki a romok alól. Még igen sok bányász maradt a tárnában. Tartanak tőle, hogy még többen estek a robbanás áldozatául. A szerencsétlenség hajnalban történt: valószínűleg egy elfalazott tárna megnyitásakor kiáramló bányalég fölrobbanása következtében. Néhány bányászt még nem sikerült fölhozni s azoknak sorsáról semmi hír sincs.

A nagyváradi szocialisták nagyszerűen mulattak májás elsején. Előbb gyűlést tartottak, melyen Ehrenfeld Adolf elnökölt. Az elnök után ítélve előreláthatók voltak az ilyen beszédek: «Május elseje a szocialdemokraták egyetlen ünnepe; az egyetlen, nem olyan, a milyent a papok százzszámra gyártanak, hogy dologtalanságra tanítsák és butítsák a népet.» Továbbá ilyen versek:

«A pap is csak azért tanít imátkozni,
Hogy ne keljen neki is dolgozni.»

Rendőrség is volt számmal a gyűlésen, de nem jutott eszébe a vallas- és osztályelleni izgatásnak gátat vetni.

Alfalu pusztulása. A már lapunkban említett Gyergyó-Alfalut emésztő április 24—25-iki borzalmas tüzvész 1050 épületet hamvasztott el s 350 gazdát tett földönfutóvá. A tűz *Kabdebó Géza* mészáros istállójában támadt, de abban a pillanatban öt-hat helyen egyszerre kezdtek lángba borulni a házak s iszonyu zürzavar és rémület támadt, a mit az óriási szélvész még fokozott. A tűz a zsindelyfedeles házak között villámgyorsan terjedt. A falu népe megdöbbenve nézte a pusztítást és egyszerre mind fenyegetőbben hangzott az elkeseredett kiáltás: «Gyujtogattak!» Mikes gróf plébános lecsendesítette a népet, de másnap ismét kigyult egy ház; fenyegető irások forogtak közkézen, melyekben az egész falu fölgyújtásával fenyegetődztek s ekkor a tömeg dühe fokozódott. Április 25-én *Róth Mihály* kereskedő raktára is kigyuladt, a lakosság oktalanul őt vádolta a gyujtogatással. A sokaság megrohanta a kereskedő házat, melynek lakói *Kabdebó Géza* házában kerestek menedéket. A nép ekkor *Kabdebó Gézát* akarta agyonverni, de szerencsére megérkezett a csendőrség és megmentette a szerencsétlen ember életét.

Vérengző főhadnagy. Bécsujhelyből fölháborító esetről kapunk hírt, a mi sajnosan bizonyítja, hogy katonának a czibilt kutyába se veszik, kivált ha az egyszerű, szegény ember. Egy Moser nevű 20 éves kocsis erősen megterhelt szekérrel ment a városnak egyik szűk utcáján. Egyszerre eléje került egy dragonyos csapat s az élén levő főhadnagy fölszólította a kocsiszt hogy kerülje ki. Moser az felelte a főhadnagynak, hogy nem teheti,

mert a szekere nagyon nehéz. Erre a főhadnagy kirántotta a kardját s azzal több súlyos csapást mért a kocsis fejére, a ki alélta rogyott össze. Az esetet följelentették a rendőrségnél.

Matuzsálemi kor. Dombóváron a minap meghalt egy százháromeves szegény asszony, özvegy *Devecsery Józsefné*. A matuzsálemi kort elért asszony még egy-két évvel ezelőtt teljes jó egészségnek örvendett, naponta eljárt a templomba és csak az utóbbi időben kezdett gyengülni és betegeskedni.

A gazdák adója. A megyék közt üdvös mozgalom indult meg abban az irányban, hogy földmivesek ellen csupán októbertől januárig legyen szabad végrehajtást foganatosítani adótartozásukért.

Ehenhalt gróf. Bécsben éhen halt meg gróf Pója Ferencz, a ki fiatal korában osztrák katonatiszt volt, vénérségére teljes nyomorba jutott. Rokonaival régen meg hasonlott, azok hírét se kívánták hallani.

Rászedett munkásnép. Kardos József valamikor hirhedt munkásvezér, a szocialisták magyar szájhőse volt, most közönséges szélhámós, a szegény munkásnépen élösködő piócza. Mit tett a minap? Elvtársaitól azzal az ürügygyel szedett össze 400 koronát, hogy részükre majd földet bérel. Alig volt kezében a keserves-verejtékes pénz, legott korcsmába ült és ki sem jött addig, valámig egy krajezár húzta le a zsebét; eldorbézolta az egész összeget.

Népek és nemzetek.

A délafrikai háboru.

Az angol-búr békekérdése még eddig mindig kérdés. Semmi tájékozást nem nyerünk sem az angol kormány nyilatkozataiból, sem a délafrikai egyéb hírekből, sem az európai búr körök lapjainak közleményeiből. Az angol lapok szünetlenül azzal kecsegtetik az angol népet, hogy a béke bizonyos, mert a búrok teljesen megpuhított állapotban vannak és sóvárogyva óhajtják a béke helyreállítását. Függetlenséggel s a gyarmatbeli fölkelők amnesztíájával már mit sem törődnek. Ezzel szemben homlokegyenest ellenkező az igazság. Az bizonyos, hogy ennek a hónapnak 15-én Vereinigungban nagygyűlés lesz, a melyben az összes búr kommandók is képviseltetik magukat. *Itt fog eldőlni hogy: béke vagy háboru.*

Az elmúlt hét folyamán nyilvánosságra jutott események különben a következők.

Április 30. Londonban az a hír terjedt el, hogy *Delarey* kommandója a békeföltételek elfogadása mellett szavazott. A délafrikai harcztérről Brüsszelbe, *Krüger*hez érkezett jelentések szerint — igen érdekes — *Delarey* kommandói *elvetették az angol kormány békeföltételeit* s ezzel a béke kilátásai teljesen megszűntek.

Ugyancsak erről a napról jelenti a harcztérről *Barker* ezredes, hogy Frankforttól délkeletre 15 mértföldnyire elfogta *Botha Maniet* két hadsegéddel és 11 más búrral. *Botha Manie* unokaöccse *Botha* tábornoknak és egyike *Dewet* legügyesebb tisztjeinek.

Az apró csatározásokon kivül még az a körülmény, hogy a brit kormány ismét 10.000 főnyi sereget küld a harcztérre, a mellett bizonyít, hogy maga Anglia sem bizik a béke hamaros megkötésében. A búr tábornokok ma is állhatatosan követelik a teljes függetlenséget.

Május 15-ike előtt semmit sem lehet megtudni. Az angol kormány legujabban békejavaslatai hir szerint a következők: *Altalanos amnesztia, a száműző rendelet visszavonása, autonómia közvetlenül az ellenségeskedés*

megszüntetése után, Transzvál részére ötmillió és Oranje részére négy millió font előlegezése az elpusztult farmok helyreállítására. Erre nézve május 15-én az összes kommandók képviselői dönteni fognak. Hír szerint harmincz-négy kommandó közül tizen négy a béke mellett nyilatkozott. Steyn elnök, a ki családját a háboru kiütése előtt Európába küldte, két hét előtt irt feleségének, hogy gyermekeivel együtt utazzék vissza Dél-Afrikába. Londonban ebből a körülményből is azt következtethetik, hogy a béke nemsokára létre fog jönni. De ez nem igaz.

A transzváli követség a Londonból érkező újabb meg újabb megerősítésekkel szemben kijelenti, hogy teljesen alaptalan koholmány, mintha a békekötés küszöbön állana. Igen, mert Krüger elnök a Belgiumból hozzáérkezett búr küldöttségnek kijelentette, hogy a béketárgyalások kedvezőleg állnak, csak manőver, hogy az angol népet a koronázás küszöbén a valódi tényállást illetőleg félrevezesse. Kijelentette továbbá Krüger, hogy az ő hozzájárulása nélkül a békét meg nem köthetik.

A franciaországi választások.

Franciaországban az utóbbi hetekben folytak le a képviselőválasztások és pedig meglepő eredménnyel. Az ellenzék győzött. A választások részletei nem érdekelhetnek bennünket, hisz semmiben sem különbözött a miénktől. Korteskedés, verekedés, etetés-ítás, vesztegetés bizonyára ott sem maradhatott el. Több helyen a megválasztott képviselő ellenfelei fosztogatni, verekedni kezdtek, bevették az ablakokat, betörték a házakba, sőt vér is folyt.

Általában egész Franciaország választásának eredményét a francia kormány nagy titokban tartja. Hozzávetőleg azonban meg tudjuk állapítani mily arányban vannak a pártok a parlamentben képviselve. Ha a pótválasztások is ilyen arányban fognak lefolyni, akkor a parlament állása a következő lesz:

Konzervatív 45, nemzetipárti 38, más ellenzéki 69, pótválasztáson ellenzéki 100, összes ellenzéki 252; ezzel szemben áll köztársasági 86, radikális köztársasági 69, radikális szocialista 38, szocialista 23, forradalmi szocialista 3, pótválasztáson kormánypárti 53, összes kormánypárti 252.

Az oroszországi forradalom.

Lapunk múlt számában már megemlékeztünk az oroszok mozgalmáról. Ujabban érkező hírek szerint a zavargás a földművelő nép között még mindig terjed s vele együtt nő az egész orosz művelt társadalom izgalma, nyugtalansága is. A zavargás átsapott a dél-orosz ipari kerületekre is, sőt a katonaság körében is tömegesen jelentkezik az engedelmség megtagadása. Hozzájárul a finnekkel szemben követett kegyetlen politika, a melynek fordulata az orosz vezető körökben is visszatetszést és ellenhatást keltett.

Mind ennek a zavarnak rémitő keretet ad az inség, a mely megdöböntő mérveket öltött s a zavargás szítói számára a nép lelkét előkészítette.

A parasztság forrongása hét kormányzóságra terjed ki, Vorones, Podolierz, Kurszk, Jekaterinoszláv, Uta, Charkoz és Pultava kormányzóságokban teljes a zavar. A pultavai kormányzóságban a zendülések sora az oldenburgi nagyherceg birtokán kezdődött. Az éhínség kitörésekor a forradalmi párt kiáltványt osztott szét a parasztok között. Ezek sem irni, sem olvasni nem tudván, a községi előljáró által fölolvastatták maguknak a kiáltványokat s azok hallatára egészen sajátságos következtetésre jutottak. Kijelentették ugyanis, hogy a kiáltvány a csár föl-

hívása s ebben hívza az összes parasztok, a községi előljáróval az élükön, a földbirtosok magtáraihoz mennek s mindegyik annyi eleséget vesz, a mennyire neki és családjának szüksége van. Elvisznek onnan vetőmagot is annyit, a mennyire szükségük van, hogy földjüket megművelhessék. Mindez a legnagyobb nyugalommal történt, mintha semmi törvényteleniséget sem követnének el. A parasztok aztán az előljáróval írásba foglalták, ki mennyi eleséget és vetőmagot vitt el. A gazdag parasztok nem vettek ebben részt, de némelyik szegény parasztot, a ki nem merte a többi példáját követni, maga a község kényszerítette rá, hogy velük tartson. A katonák, a kik ideérkeztek, így szóltak a parasztokhoz: «Testvérek, nem csinálunk ám semmit. Minek veszekednénk, hiszen nincsen háboru!»

A zavargás csak akkor kezdődött, mikor egy földbirtokos a nép közé lőtt. A tömeg mindent elpusztított. A földbirtokosok táviratban Plehve új belügyminiszterhez fordultak, hogy erélyes rendszabályokat hozzon védelmükre.

A batumi petróleumforrásoknál munkahiány miatt 400 munkást elbocsátottak, mire az összes többi munkás beszüntette a munkát. Ezért ötvenet a vélt kolompok közül letartóztattak. Az emiatt támadt tüntetések során háromszoros sortüzet adott a katonaság. Eddig kilencz hálotat és huszonöt sebesültet vittek a katonai kórházba. Igen sok sebesültet a tüntetők vittek haza, hogy ne kerüljenek a rendőrség kezébe. A golyók a házakba is behatoltak s ott is több embert megöltek.

A lázadás egyre fenyegetőbb mérveket ölt, úgy hogy a kormány kénytelen lesz engedményeket tenni.

Szomorú igazság.

Az már benne van az ember alaptermészetében, hogy könnyebben vigasztalódik, ha saját buja-bajánál nagyobbakat látja a mások keserüségét. Ám, hogyha a maga bajának a másokéval való összehasonlítására kőben arra az eredményre jut, hogy bizony van annyi panasza, keserősége, mint másoknak, inkább még az összehasonlítás megnyugtató próbálgatásáról is szívesen lemond, mert utóvégre nagyon eltalál szontyolodni a kedvében. Nekünk magyaroknak van egy (van több is!) fölötté nagy keserüségünk, a mi miatt, már sok panaszos szó hangzott el s ez — a kivándorlás. Az optimisták azzal áltatják magukat ennek a kérdésnek megvitatásánál, hogy nem is olyan sötét ez a kivándorlási ügy, mint a minőnek sokan festeni szeretik, mert hát a nagy európai kivándorlásban, a mely hova-tovább óriási mérveket kezd öltetni, a miénk számarány tekintetében számsor vége felé bal-lag. Ezt a kis családok vigasztalást eloszlatta most az a jelentés, a mely Berlinből érkezik. Statisztikát csináltak a németek a Németországon át történt kivándorlásról, a mely arról a keserü valóságról győz meg bennünket, hogy a kivándorlók között fölötté sok a magyar. Ám minden kommentálás nélkül álljon itt az alábbi statisztika:

A németországi kivándorlás — mint a jelentés mondja — az utóbbi években tetemesen megcsökkent. Mig a nyolczvanas években kétszázezerre is rugott a kivándorlók száma (évenként!), addig a múlt évben csak 22 ezer kivándorló hagyta el az országot s bár a kivándorlás az év első hónapjaiban éri el a nagy arányokat s ez az arány a múlt év első hónapjaihoz viszonyítva jóval nagyobb volt az idén, a kivándorlás évről-évre kedvezőben csökken. A külföldi kivándorlók nagy része Oroszországból s Magyarországból érkezik. A múlt évben körülbelül 167 ezer idegen kivándorló hagyta el a német kikötőket. Brémában százezernél több kivándorló ült hajóra

s ezek nagyrésze orosz és magyar volt. A német kivándorlók nagy részét a gazdasági munkások szolgáltatják. A kivándorlók utirányában évről-évre alig mutatkozik némi változás. A 22 ezer német kivándorló között 20 ezer indult az Egyesült Államokba, sokan indulnak Brazíliába is. A többi világrészekbe indulók száma elenyészően csekély, így Ausztráliába mindössze 217-en mentek, 55-en Dél-Afrikába (ez a statisztika a német kivándorlókra vonatkozik csupán). Az idegen országok kivándorlói is ily arányban oszlanak meg célirányuk tekintetében. Legnagyobb részük az Egyesült-Államokat tartja boldogulására legalkalmasabb terrénumnak. A jelentés végül megjegyzi, hogy a kivándorlókat szállító hajók fölött gyakorolt fölügyelet s az ellenőrzés méltó a legnagyobb dicséretre is! Nyugodtan, szinte önteltséggel állítja ezt a főnti jelentés, ám a husz s egynéhány ezer kivándorló csekély évi veszteség a nagy s hatalmas Németbirodalomban, ahhoz az óriási veszteséghez képest, a mely fejlődő országunkat oly nagyon sújtja s a mely főleg gazdasági életünket kiszámíthatatlan csapással fenyegeti, ha a szomorú kivándorlás megakadályozására módot nem találunk.

Szabályrendelet

a 15 éven alóli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyekről való távoltartása tárgyában.

(326. kgy. 9969. ikt. 1894.)

1. §. A közrend, közérkölciség és közegészség szempontjából Csanád vármegye területén rendőrileg tilos az, hogy 15-ik életévét még be nem töltött gyermek korcsmában, sörmérési, vagy nyilvános táncmulatságon megjelenjen.

2. §. Ezen rendőri tilalomnak megszegése az 1879. évi XL. t.-cz. 1. §-a alapján kihágásnak nyivánittatik és ennél fogva ötven forintig terjedhető, az illető község szegényalapját megillető pénzbüntetéssel büntetendő; a) azon korcsmáros, sör- vagy pálinkamérő, avagy nyilvános táncmulatságot rendező egyén, a ki 15. évét még be nem töltött gyermekeket korcsmában, sör- vagy pálinkamérésben, avagy a nyilvános táncmulatságon időzni engedi, b) azon szülő, vagy gyám, a ki a 15-ik életévét még be nem töltött gyermekét korcsmában, sör- vagy pálinkamérési helyiségben, avagy nyilvános táncmulatságon időzni engedi, vagy pedig a most jelzett helyekre, avagy nyilvános táncmulatságra magával viszi.

Nem képez kihágást, ha a községben lakással nem bíró, vagy a községhez tartozó pusztán, illetve tanyán lakó szülő vagy gyám ily kora gyermekkel étkezés céljából időz korcsmában, vagy sörmérésben, továbbá ha valamely helybeli lakos különleges viszonyainál fogva a jelzett helyiségekben való étkezésre van utalva.

3. §. A községi előjáróságoknak szigorú köteleességévé tétetik ezen szabályrendelet betartása fölött örködni és az az ellen vétőket a járási főszolgabiráknak (rendőrkapitány) följelenteni.

4. §. Ezen szabályrendelet minden községben a szokott módon kihirdetendő s minden italmérési helyiségben a vendégek által könnyen látható helyen hifüggesztendő és olvasható állapotban tartandó.

5. §. Azon vendéglős, korcsmáros, vagy italmérő, ki ezen szakasz rendeletét nem teljesíti, a községi szegényalap javára 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

6. §. Kihágások esetén elsőfokban az illető járás főszolgabirája (rendőrkapitány), másodfokban a vármegye

alispánja, harmadfokban a belügyi m. kir. miniszter bíraskodik.

7. §. Az eljárásra nézve az 1880: 38547. sz. a. a m. kir. igazságügyminiszteriummal egyetértőleg kiadott belügyminiszteri körrendeletben foglalt szabályok irányadóak.

Kelt Csanád vármegye bizottságának Makón, 1894. évi október hó 1-ső napján megtartott rendes féléves közgyűléséből. Kiadta: *Kristóffy* s. k., m. főjegyző.

88585/V—6. szám. A magy. kir. belügyminiszter. Ezen szabályrendelet az 1879: XL. t.-cz. 5. §-a alapján megerősitem. Budapesten, 1894. évi október hó 22-én. A miniszter meghagyásából: (P. h.) *Jekelfalussy* s. k., miniszteri tanácsos. — A másolat hitelül: *Sik Loránd*, m. kiadó.

A MAGYAR GAZDA.

Szentencia.

Bárány, liba mellé nagyon kéne pásztor,
De azért ne fogd ki fiad iskolából;
Mert ne hidd ám, hogy az most ingyen legeltet;
Mit megkímélsz rajta, kétannyit veszített!

A méhészmunkásokat képző állandó kétéves tanfolyam Gödöllőn.

1. A tanfolyam célja:

Nagyobb gazdaságok és intézetek méhészetének önálló kezelésére olyan méhészmunkások szakszerű kiképzése, kik a méhészet ügykörébe vágó összes dolgokban, mint: a méhtenyésztés minél jövedelmezőbb irányu vezetésében, a méhlegelő javításában és föntartásában, kaptárak és eszközök készítésében, a méhtermékek földolgozásában és értékesítésében tökéletesen járatosak, s kik a méhészkedés mellett a mezőgazdaság valamely más ágazatában, mint pl. baromfitenyésztésben, konyha- vagy gyümölcskertészet és szőlőmivelésben segédmunkásokként, esetleg munkavezetőkül szintén alkalmazhatók. Ennél fogva a tanfolyamra az említett mezőgazdasági ágak valamelyikének legalább alapismeretével bíró egyének vétetnek föl.

2. A tanfolyam tartama.

A méhészmunkásokat képző tanév szeptember hó 15-én kezdődik és megszakitás nélkül két évig, vagyis a második év augusztus havának végéig tart.

A képzés főleg gyakorlati irányu.

3. A fölvétel.

Az intézetbe egyelőre hat oly egyén vétetik föl, kik 18-ik életévüket betöltötték, de 35 életévüket még tul nem haladták.

A fölvételt kérő 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodvány a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez czimezve, legkésőbb július hó végéig a következő okmányokkal fölszerelve nyújtandó be:

1. keresztlevel (születési bizonyítvány);

2. a teljes elemi népiskola elvégzéséről szóló bizonyítvány;

3. annak igazolása, hogy a folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás, vagy egyéb alkalmazott, legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának, ügyességének és

megbízhatóságának tanujelét adta; földmives- vagy kertmunkásiskolát végzettek előnyben részesítendők;

4. azok részéről, kik szülői gondozás alatt nem állnak, kifogástalan magaviseletükről, feddhetetlen előéletükről tanuskodó községi hatósági bizonyítvány; azok, kik szüleik gondozása alatt állanak, az előbbieken kívül tartoznak a szülőknek, árvaság esetén a gyámjuknak, a hatóság által igazolt oly bizonyítványt bemutatni, mellyel nekik a tanfolyamra való belépés megengedett;

5. ép, egészséges voltokról és munkára edzett testalkatukról tanuskodó orvosi bizonyítvány;

6. hadköteles korban levők részéről annak hiteles föltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő két év tartamával nem esik össze.

Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már megfeleltek.

4. Ellátás.

A gazdaságba fölvevett egyének az intézetben lakást és teljes ellátást kapnak, valamint a netán szükséges orvosi segítséget és gyógyszert, továbbá könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához szükséges felszerelést, szerszámokat és eszközöket is használatra a gazdaságban kapják, sőt évente mindeniket még 60 korona ruhapénzben is részesíti a gazdaság oly módon, hogy a számukra szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a méhészmester gondoskodik.

5. A tanítás tárgyai.

A méhészmunkásokat képző tanfolyamon az oktatás tisztán gyakorlati irányu ugyan, mindazonáltal a fölvevett egyének leendő életfoglalkozásuknak megfelelő elméleti oktatásban is részesülnek.

Időszaki méhésztanfolyamok.

Lelkészek, néptanítók, kertészek, vinczellérek, erdő- és mezőőrök, pályaőrök, földmivesek stb. részére oly célból, hogy azok az okszerű méhtenyésztés elméleti ismereteibe és gyakorlatába alaposan bevezetessenek; továbbá, hogy a méhlegelők fentartásának és létesítésének, valamint a kaptárok és eszközök készítésének módjára megtanítassanak, — időszaki tanfolyamok rendszerezettnek.

A tanfolyam ideje és tartama.

Évenként májustól—októberig több időszaki tanfolyam rendeztetik és pedig rendszerint:

a földmivelők oktatására május és júniusban;

a néptanítók és lelkészek részére július és augusztusban;

a kertészek, vinczellérek, erdő- és gátőrök stb. számára pedig szeptember hónapban, mindenkor négy-négy hetes tanfolyam.

A tanfolyamra való föl vétel.

Az időszaki tanfolyamok mindegyikén legfőljebb 20—20 hallgató vehet részt. A föl vételért pályázók egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványban — alkalmazásban nem levők politikai hatóságaik utján és ajánlatára a magyar királyi földmivelésügyi miniszternél, a tanfolyam kezdete előtt legalább két hónappal kérik ezt.

A föl vétel iránt — az országos méhészeti föl ügyelő oly irányu javaslatára, hogy az ajánlottak lehetőleg az ország különböző vidékeiről valók legyenek — a földmivelésügyi miniszter határoz; miről a pályázók idejekorán írásbeli értesítést kapnak.

Kedvezmények.

Az időszaki tanfolyamok bármelyikére fölvevett egyének közül a szegénysorsuak — ha állapotukat hiteles szegénység bizonyítvánnyal igazolják — a tanfolyam tartama alatt ingyen elszállásolásban és élelmezésben részesülnek. A jobb sorsuak ellátásukért legfeljebb két koronára menő napi ellátási díjat fizetnek. A tanfolyamokon résztvevők a napi foglalkozásra nézve kötelesek magukat az intézet szabályzatában megállapított ügyrendnek alávetni.

A tanfolyam hallgatói a negyedik hét utolsó napjának délutánján úgy az elméleti ismeretekben, mint a gyakorlati ügyességekben való jártasságukról a méhesekben és műhelyben egyaránt számot adnak.

Ennek lefolyása után a tanfolyamon való részvételüket igazoló «látogatási bizonyítvány»-t kapnak.

A ki egy ilyen méhészeti tanfolyamon már részt vett, más alkalomra rendezett hasonló méhészeti tanfolyamra csak a földmivelésügyi miniszter kivételes engedélye alapján vehető föl.

MINDENFÉLE.

Hiuság. (Képét lásd a 9. oldalon.) No, nem hiába, hogy leány, szereti is magát nézegetni. A hüs patak tükre vissza mutatja nevető kicsi orcáját. Boldog gyermekkor, melyben ily kis ok nyújt nagy örömet!

A ferencziek pestisharangja Jeruzsálemben. Mikor Jeruzsálemben ez a borzasztó átok, a *pestis* kitör, legott összegyűlnek az ottani ferenczrendi barátok, kik tudvalevőleg a szent sirt is őrzik és egyet maguk közül kijelölnek a szenvedők végső ellátására. A kijelölt páter aztán nem lakik többé a kolostorban, nehogy testvéreit megfertőztesse a ragálylyal; hanem naponta háromszor eljő és meghuzza a kolostor kapujában álló külön kis harangot annak jeléül, hogy még él. Ha a szokott időben a kis harang meg nem szólal, a zárda megtudta, hogy az önfeláldozó lelkiatyát is elragadta az ölü pestis; akkor azonnal más barát megy a kórházba és folytatja istenes munkáját, míg csak meg nem állítja azt az Istennek irgalmasságos keze. 1884-ben ily módon több mint husz ferenczrendi barát váltotta föl egymást és esett áldozatul a borzasztó ragálylyal.

A leghatalmasabb orgona jelenleg Sidney ausztráliai főváros városházában van. — Értéke mintegy 400.00 korona; három évig dolgoztak rajta. Van e nagyszerű hangszerben öt manuale és 146 regiszter. A fujtatót nyolcz löerejű gőzgép hajtja.

Különös templomot épített New-Yorkban egyik baptista-gyülekezet. A templom berendezése egészen olyan, mint egy színházé. Vannak benne páholyok, erkélyek, zártszékek és az ének- és zenekar épen úgy van elhelyezve, mint egy színházi orkesztrum. A szószék olyan, mint egy színpad s hogy a templom teljes kényelmet nyújtson, még ruhatárak is vannak benne. Valóban szép keresztyén templom, csak az a kár, hogy hiányzik még belőle valami: a büffé.

Az élet számokban. Egy statisztikus számítása szerint egy 50 éves jó egészségű ember életében 6500 napot (napját 24 órával számítva) dolgozott, 6000 napot átaludt 4000 napot mulatott, 19.000 kilométert utazott, 500 napig beteg volt, 36.000 étkezésen vett részt és összesen 7000 kiló hus, 1800 kiló halat, tojást, zöldséget és 28.000 liter italfélét fogyasztott el.

A régi jó időkből. Egy német lap a következő jóizü történetkét sorolja föl olvasóinak: Az 1820-dik esztendő

vége felé egy Ragler nevű porosz postaigazgató azt az ajánlatot tette a kormánynak, hogy engedélyezzen Berlin és Drezda között gyorsposta-közlekedést. Drezdában azonban sokáig tárgyalták Ragler kérvényét s már-már úgy látszott, hogy a dologból semmi sem lesz, mikor egy napon hirtelen megjelent Ragler hirdménye, a mely szerint Berlin és Drezda között 1821 november 15-én életbe lép a gyorsposta-közlekedés. A dolog azonban nem ment olyan simán, mint a hogy azt a porosz postaigazgatóság képzelte. A jó szászokat nagyon bántotta az eset, Sértve érezték magukat és a kormány azonnal rendeletet bocsátott ki, hogy a szász-porosz határon a postakocsit a vámsorompónál a hivatalnokok ne bocsássák keresztül. Ugy is lett. Mikor az első gyorsposta a szász határra megérkezett, a vámhivatalnokok nem bocsátották keresztül a sorompónál és ráparancsoltak a kocsisra, hogy forduljon meg. A postillon meg is fordult hűségesen, csak hogy nem azért ám, hogy visszafelé hajtson Berlinbe, hanem azért, hogy szépen lekerülve az országutról, az utmellei keményre fagyott szántóföldeken, mezőkön át a vámsorompót megkerülje. A szász vámhivatalnokok elképedve bámulták ezt a jelenetet, de nem merték a kocsist megakadályozni, mert erre az esetre már nem volt utasításuk. A furfangos porosz postakocsi pedig vigan túlköelve kapaszkodott föl a sorompón túl az országuttra s nagy lelki nyugalommal folytatta az útját Drezda felé. A szász miniszterek persze szintén hírét vették a dolognak s miután nagyon röstelték a fölsülést, sietve megindították a tárgyalásokat a porosz kormánnyal a gyorsposta tárgyában. A második gyorskocsi aztán már akadálytalanul mehetett át a szász vámsorompók alatt.

Egészség — üdeség.

A kancsalságot a gyermekeknel nagyobbbrészt idegességéből eredő rossz szokás idézi elő; de hibásak lehetnek ebben a szülők s a gyermek környezői is. Különösen óvakodni kell, hogy a 3—4 hónapos gyermeknel, ki ekkor kezd figyelmesebben nézegetni, soha se álljanak a feje fölött, hanem lehetőleg szemben, vagy lábainál, hogy a szem a helyes irányt megszokhassa. Elősegíti a kancsal nézést az is, hogy a kis gyermeknek nagy haja homlokát részben befedi, később pedig, hogy az írásnál a papírt és rajztáblát ferdén tartják a gyermek szeme előtt, vagy nem ügyelnek arra, hogy az olvasókönyv 25—30 centiméter távolságban legyen a szemtől. Az iskolában a keresztezett irkák, a bonyolultabb kézimunkák s más effélék is elősegítik a bajt, melyet, ha egyszer megerősödik, nagyon nehéz alaposan gyógyítani.

Hemopatia-vérgyógyítás. E helyen már több izben lett ezen új gyógymódra utalva, mely valóban kiválóan értékes, mondhatni ma a legbiztosabb és legjobb gyógykezelés, mely oly tökéletes és tartós gyógyulásokat képes volna produkálni, mint ezen egyszerű, kellemes és semmi mulasztással egybekötött új gyógymód. Ezen új gyógymód nagyképzettségű és geniális föltalálója, dr. Kovács J. fővárosi orvos, e találmányával soha el nem hervadó babérokat és számtalan szenvedő betegnek örök háláját biztosította magának. Tizennégy évi tapasztalat mutatta, hogy a tavaszi kurák a legszebb sikerrel járnak asthma, sziv-, tüdő-, gyomor- és bél-bajoknál, ígebetegségeknél, különösen neurasthenia, hysteria és makacs börbajoknál. Olyan betegeknek, kik e fölsorolt bajok egyikében szenvednek és máig gyógyulást nem nyertek, őszintén ajánljuk első sorban a vérgyógyítást igénybe venni. Dr. Kovács J.,

kinek Budapest, V. Váci-körút 18. sz. alatt egy, e célnak szolgáló rendelő-intézete van, ott naponta betegeket fogad és meghívóra betegeket látogat a fővárosban és vidéken. Levélbeli megkeresésre szívesen szolgál fölvilágosítással és tanácsal.

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv, vese, gyomor,** bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos **idegver** és **bőrbajok**nál. Biztos védelem **szélhűdés** és **elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van
Budapest, V., Váci-körút 18.

Rendelés naponta 9—1 és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

KEDVDERITŐ.

Inasok maguk közt.

Első inas: Disznótor volt az este nálunk, meg muzsika is. Ugyan kitánczoltam magamat.

Második inas: Én is, de muzsika nélkül.

Első inas: Eredj, te toklyó, nem lehet muzsika nélkül tánczolni!

Második inas: Nem lehet? Hagyott volna csak téged úgy helyben a gazdád, mint engem, majd tudnád, hogy lehet.

Kedves vendég.

Istókbá ellátogat Andrásbáho, de Andrásbá nem igen szüvelheti a komáját.

— Üjjön le Istók koma nálunk es!

Istók koma leül.

— Pálinkát es vennék elé, de én nem iszom s tudom, hogy kied se.

Közgazdaság.

A magyar konverzió. A Magyar Általános Hitelbank közzéteszi a 4 és félszázalékos magyar állami kötvényeknek az 1902. évi magyar királyi adómentes 4 százalékos koronajáradék-kölcsön ellenében való konvertálására vonatkozó hirdetményt. A konverzió, vagyis a régi 4 és félszázalékos kötvények kicserélése igen kedvező föltételek mellett történik, a mennyiben a régi kötvények névértékben és a folyó kamatok hozzászámításával fogadtatnak el fizetésekképpen, az új koronajáradékot pedig 96.50 árfolyam mellett kapja az illető, természetesen hozzáadva a június 30-ig folyó 4 százalékos kamatot. Ily kedvező föltételek mellet nem csoda, ha a konverzió sikere, mint értesülünk, már is fényesen biztosítva van. A hirdetés szerint konvertálandók: az 1889. évi 4 és félszázalékos magyar államvasuti aranykölcsön, az 1876.

évi 5 százalékos magyar keleti vasuti kölcsön, az 1888. évi 4 és félszázalékos vasuti beruházási elsőbbségi kölcsön, az 1889. évi 4 és félszázalékos magyar államvasuti ezüstkölcsön, a 4 és félszázalékos magyar regale-kártalanítási kölcsönkötvények. Ennek ellenében kibocsátásra kerül 1.087.470.000 korona névértékű koronajáradék. E kötvények, valmint az azokon lévő kamatszelvevények minden fönnálló magyar bélyeg, illeték és adó alól föl vannak mentve, s azoknak a teljes bélyeg-, illeték- és adómentesség a jövőre nézve is biztosított. A kötvénybirtokos a minden év június és december 1-én esedékes kamatokat fölveheti.

Allami méhészeti gazdaság. Gödöllőn az állam 40 hold területen méhészeti mintagazdaságot szervezett. Célja az okszerű méhészet gyakorlása és fejlesztése, a tenyésztés jövedelmező művelése minden irányban. Országos hivatása lesz a méhészeti szakörök kiképzése; ezt két éves állandó szaktanfolyam és időszakos tanfolyamok útján fogja elérni. A gödöllői állami méhészeti gazdaság szervezeti szabályzatát most küldték szét s az ügy érdekében kívánatos, hogy az intézet szervezetét minél többen megismerjék, azért közöljük mi is mai lapunkban.

Debreczen és az angol gazdák. Az Essex-tartományi grófság gazdái magyarországi tanulmányutjuk programjába a Hortobágy-pusztát s az ott divó állattenyésztési módnak megismerését is fölvevették. Erről *Darányi Ignác* földmívelési miniszter értesítette Debreczen város közönségét s fölkerlte, hogy az angol nyelven megírandó emlékfűzet részére küldjék meg az adatokat. A városi tanács már föl is küldte a Hortobágyra vonatkozó adato-

kat s megírta a miniszternek, hogy szívesen látja az angol gazdákat, csak azt tudassák, hogy hányan lesznek és mikor érkeznek, mert nagy ám Debreczen város határa és annak, meg a Hortobágy pusztának alapos bejárására nem elég egy nap, se kettő, hanem három!

Selyemtenyésztő intézet Debreczenben. A földmívelésügyi minisztérium megbízásából *Szendressy Béla*, a szegzárdi selyemtenyésztési intézet igazgatója Debreczenben járt. Utjának célja az volt, hogy selyemtenyésztési intézetet állítsanak föl Debreczenben. A szegzárdi igazgató tárgyalást folytatott a polgármesterrel s *Király Gyula* gazdasági tanácsnokkal. Még ez évben, június hónapban selyemtenyésztő intézetet létesítenek ennek alapján Debreczenben az epreskertben. Pallagon is állítanak föl selyemtenyésztő telepet.

Budapesti piaci árak.

Buza: Tiszavidéki 9-55 kor., fejmegyei 9-30 kor. pest-megyevidéki 9-45 kor.

Rozs: 7-35—0— kor.

Zab: 7-70—0— kor.

Tengeri: 5-02 kor.

Az árak 50 klg.-kint, koronaértékben értendők.

Liszt: Mai átlagos jegyzések Budapesten.

0	1	2	3	4	5	6	7	7 ¹ / ₂	8
28-60	28-	27-60	26-80	26-20	25-60	24-80	23-60	21-60	11-

Korpa. Finom: 8-80, durva 9-20.

Csak keresztényeknél vásároljatok!

Erő-egészség!

„SZENT-ANNA“

malátacakes (tápsütemény.)

Elsőrangú tanárok és orvosi szaktekintélyek által ajánlott tápszán malátából, minden egyeb lisz. hozzáadása nélkül készült

speciális erőtápszer.

Rendkívül könnyen emészthető, a test-súly gyarapodását előmozdítja, orfási tápértékű, kellemes ízű, gyomor- és emésztési zavarokban szenvedők sikerrel használják. Egészségeseknek, lábadozóknak, betegeknek, felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt alkalmas. Eredeti zárt dobozban minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszerárban.

Főraktár: **HOFFMANN JÓZSEF**

cs. és kir. udvari szállítónál

Budapesten, V. kerület, Báthory-utca 8. szám.

Pénzkölcsön

kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagykamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar fölvenni, oly pénzt, melyre csak 5% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz, s adós bármikor elmondhat, a pénzüintézet azonban nem mondhat fel, kiknek oly pénzre van szükségük, azok forduljanak bizalommal

a Hitel és Ingatlan Forgalmi Irodához

(beküldendő csakis telekkönyvi és birtokiv-másolat)

Budapest, Rottenbiller-utca 1. szám

közp. indóház előtt.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(CHICAGÓI ARATÓGÉPGYÁR.)

PÁRIS 1900-ban.
GRAND PRIX.

Kéveköto aratógép, Fűkaszalógép, Készörükészülék, «Daisy» marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kévekötofonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

Évi termelés: 362,000 gép.

William I. Stillman
igazgató.

Budapest, V. ker., Váci-ut 30. sz.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekélyesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép mely eddig minden versenyen, melyen részt vett, az első díjat nyerte. Legújabb 1899. évi minta. — Erős réz-puttonnyal, nikkelezett részekkel; gondos kiállítása által nincs eltömésnek és javításnak kitéve. **Ara csomagolással együtt csak 12 frt.** Megrendelhető **SOHR JÓZSEF** urnál, **Somogy-Szill.** Megrendelések kéretnek, ha utóbbi szállításra is, már most föladatni, hogy az előirt időre pontosan eszközölhessem. Utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett. 5 évi teljes jótállás.

a Sohr-féle „Császár“-permetező,

ÉLŐKERITÉS

Gleditschia-csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmifele állat, meg az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.** Ezer csemete elég 200 méterre. — **Ara 6 frt.** Nagy mulasztást követ el mindenki, kinek örökös áthatlan kerítésre van szüksége, ha nem ezt alkalmazza, szikes, köves, homok, agyag-, nedves talajban is egyenlően tenyészik. Azért is terjedt úgy el, hogy alig van az országnak oly része, hol nagyban ne szaporítanak.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

Diócsemeték.

Óriási jövedelmet biztosító vótánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Szines fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldeték minden rendelési kötelezettség nélkül. **Az árjegyzéken kívül** még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városon, falun, pusztán gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg azoknak is igen érdekében áll, **kik rendelni semmit sem akarnak**, mert lenne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Czím: **«Érmelléki első szőlőoltvány-telep»**
Nagy-Kágya. u. p. Székelyhid.

STOWASSER J.

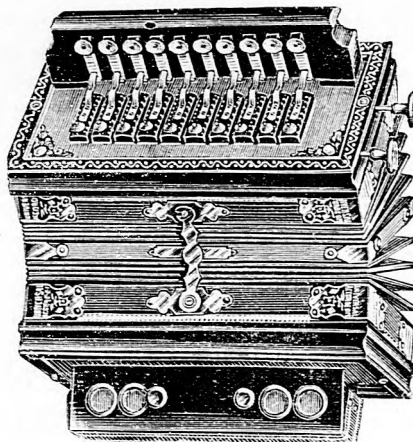
cs. és. kir. hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség szállítója.

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. sz.

Hegedük vonóval 3 frttól 15 frtig. Mesterhegedük vonóval 15 frttól 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frttól 150 frtig. Nagybögök vonóval 20 frttól 100 frtig. Fuvolák 2 frttól 100 frtig. Szárnykürtök 14 frttól 20 frtig. Czimbalmok 35 frttól 300 frtig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 frttól 60 frtig. Elpusztíthatlan, kitűnő erős hangú harmonikák, utólrhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól 80 frtig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legutányosabb árban szállítatnak.

Harmonika-árjegyzék külön körendő.

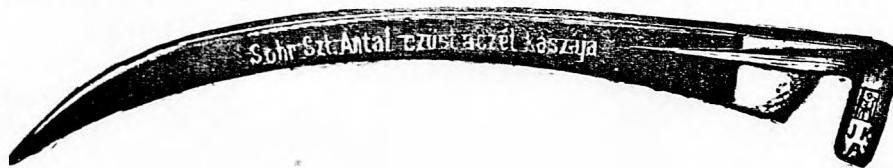
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A Sohr „Szent Antal“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára, 100 gyarból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszából 100 darab közül öt rosszat tud előmutatni

Megrendelési czím: **SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill.**

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédelgést és üzérkedést. És miután a **Szent-Antal jegyű** kaszával, melynek jó híre bejárta az egész világot, és a mely a mult évi londoni kiállításon is **nagy aranyérmét és diszoklevelet** nyert, a szédelőeknek kissé a körmükre koppantottam. Azt mindenféle furfanggal utanozzak és el akarják hitetni, hogy ocska portekajuk valódi „Szent-Antal“-kaszka, azért mindenkit saját érdekében is figyelmeztetek, hogy óvakodjon a hamis utáztatoktól, mert a **Szent-Antal kasza** csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tabláján pedig az itti látható felirat.

Az **egyedüli kasza**, mely minden tulajdonosát várakozáson fölüli kielégíti. A **Szent-Antal kasza** közkedveltségét főleg szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó élének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a **Szent-Antal jegyű kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéje.** Nem kell minduntalan kovácskezre adni, mert egy rendes kaszásemler kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a **Szent-Antal kaszánál** nem jöhet elő, mert ez **kikalapálva és kipróbálva** lesz a gazdaközönségnek atadva. A **Szent-Antal kaszával** csupan egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni, **minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserelem.** De tapasztalatból tudjuk, hogy ezer közül sincs egy rossz.

Védjegy.

A Szent-Antal kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszu.
—95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 forint.

5 drb megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drb megrendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Gyémánt-áczél-borotva 3 évi jótállással 1 frt. 50 kr.

Amergaui kaszakó a legmegfelelőbb a „Szent-Antal“ kaszához. 1 db 25 kr. 10 db 2 frt

„Diadal“ ezüstáczél kalapáló készülék. Üllő és kalapács, párban 85 kr.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.